

SZERKESZTŐSÉG TELEFON 1-77
Éjjeli telefon (nyomda) 2-02
KIADÓHIVATAL TELEFON: 9-77
Str. Baron L. Pop 10.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Egész évre — — (150 Lej)
Félévre — — — — —
Negyedévre — — — — —
Egy hónapra 618
Dl. Ramaseter h.
X. évfolyam 1929. évi 2. lle. 8.
1929 Junius 30 Vasárnap
* 5689 év Sziván 22

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Kolozsváron hirdetések a
Rudolf Mosse S. A.
Str. Reg. Maria No. 38. Tel. 4-13
és a
LLOYD EXPRESS
Str. Gelu No. 20. Telefon 14-55
hirdetési irodák vesznek fel

Tüntetés a Reichsrathban

A versaillesi békeszerződés aláírásának tizedik évfordulóján a pártok deklarációkat olvastak fel a német birodalmi gyűlésben. E deklarációk nemcsak a kényszer-béke szellemé ellen emelték fel tiltakozásuk szavát, hanem főleg ama szankciók ellen, melyek a versaillesi békeszerződésben Németországot jelölik meg, mint a háború okozóját.

Ez a tiltakozás bármilyen érthető egyébként — mégis, a „béke“ tizedik esztendőjében immár anakronisztikusan hat. Két érdekel ma már a kérdés, hogy ki okozta a háborút? Aki a jelent nézi és a dolgok mozgató erejét vizsgálja, az előtt nyilvánvalóvá válik, hogy a háborúkat sohasem a népek idézik fel, hanem a népek nevében és a népek ellenére kormányzó államférfiak, illetőleg a mögöttük álló háborús érdekeltség.

A német nép 1914-ben épügy nem akarta a háborút, mint a francia nép. A háború felidézésében viszont az egykori francia kormány legalább olyan büns, mint a német császári kormány. A francia köztársasági militarizmus — mint az az utólagosan közzétett okmányokból és emlékiratokból kiderült — csupán nem volt olyan jól felkészülve a háborúra, mint a német, de épügy készült a revánra, mint a német imperializmus a hódításra.

Mint ezek a problémák a múlté immáron. A történészek bönészhetnek az adatokból, csűrhetik-csavarhatják a szempontokat úgy, ahogyan érdekeiknek megfelel. Az élet azonban, melynek irama mindig a jelenre és a jövő felé irányul, nem törődik, nem törődhet ezekkel a szempontokkal. Ma már sokkal aktuálisabb a kérdés, hogy vajjon ki és kik gátolják a valódi béke megvalósulását? S ha őszinték akarunk lenni, úgy rögtön megállapíthatjuk, hogy a legyőzött államok legkevésbé s a győző és a legyőzött népek egyáltalán nem.

A béke akadályai ma is, mint a háború előtt, azok a politikusok, akik *hatalmu* kérdést csinálnak a népek nagy és szent ügyéből s azon az állásponton vannak, hogy inkább dőljön romba és pusztuljon el minden, semmint az ő speciális érdekeiken csorba essék. Kétségtelen, hogy ennek a gondolatkörnek ma egész Európában elsősorban Poincaré és Mussolini kormánya a legfőbb képviselője. Ha azt nem is lehet rájuk fogni, hogy ők voltak a háború közvetlen felidézői, annál inkább meg lehet állapítani róluk azt, hogy ők a valódi béke létrejöttének legellenzesebb akadályai. Az uszító sovinizmus hősei és a legyőzött, vagy leigázott népek élet-erejének munkájának legkiméletlenebb kizsákmányolói.

S ez aktuálisabb és vértízitobb bűn, mint a már elviharzott világháború felidézéseinek problematikusa bűne. Bizonyítható és mindenki által ellenőrizhető. Amikor tegnap a német birodalmi gyűlésben azok a tiltakozó deklarációk elhangzottak: mindenki úgy érezte, hogy ez a tiltakozás tulajdonképpen a fenti tények ellen irányul. Hiszen csak pár nappal ezelőtt hangzott el Poincaré Verdunban tartott beszéde, melyben ez a ravasz és hideg francia, Európának ez a második rossz szelleme utólag kijelentette, hogy a béke záloga nem Franciaország; békecsindéka, hanem Németország fizetőképessége.

Borzalmas szavak s ha majdan a történelem ugynevezett ítélőszéke valóban igazságos ítéletet fog hozni, — úgy nem a német népet fogja elítélni, hanem Poincarét és a mögötte álló kreaturákat, akik a békét egy hatvanmillió négyzetkilométeres területen, páratlan szenvedéseitől és gyátlagos rabszolgaságától tették függővé.

A német birodalmi gyűlésben elhangzott tiltakozások ez ellen a szellem ellen irányultak. Merjük hinni, hogy nem visszhangtalanul. Mert a Rajna-vidék kiürítését, a német jóvátételi gazdasági borzalmainak enyhítését,

a legyőzött népek szívében elkeseredést szító fegyverkezések megszüntetését ma már nemcsak a munkáspárti angol kormány kívánja, hanem a francia demokrácia is. Mindenki akarja, aki valóban békét kíván és nem óhajt újabb világháborút. Mindenki, aki érzi az emberi felelősséget a jövővel szemben.

Mert ha a német nép bűnössége egyáltalában nem, a hajdani német császári kormány bűnössége csak viszonylagosan állapítható meg, — az viszont kétségtelenül megállapítható már most, hogy egy netáni új világháború borzalmaiért

minden felelősség Poincaréra és a különböző fascista kormányzatokra hárul. Ezt a felelősséget nem lehet majd vita tárgyává tenni. Remélni lehet azonban, hogy mielőtt az új katasztrófa beállana: Poincarét s az egész mögéje és köréje csoportosuló európai reakciót a megsemmisülés mélységeibe sodorja a feltámadó népruhomnak ereje.

S akkor Németország, illetőleg a német demokrácia szívéből is kihull az a kínzó tövis, melynek fájdalomát tegnap deklarációk formájában hangoztatták a német birodalmi gyűlésben.

Letartóztatták és Vacarestibe szállították Motas volt földgázdiktátort

A letartóztatást az ilfovi ügyészség rendelte el bizalommal való visszaélés és hűtlen kezelés címén

(Bucuresti-Bukarest, június 29. Az Uj Kelet tudósítójától). Bukaresti távirat számol be arról, hogy Motas mérnököt, az erdélyi földgázterületek volt tulajdonosát, az ilfovi törvényszék ügyészsége letartóztatta és a vacaresti börtönbe szállították. Ezzel az akta lezárul végül az a botrány, amelynek középpontjában a letartóztatott mérnök állott s amely nemcsak Motas személyére, de a ma uralkodó közállapotokra is mélyen jellemző volt. Motas ellen az igazságügyminisztérium bizalommal való visszaélés és hűtlen kezelés vádját emelte nemsokkal ezelőtt és elmozdította a földgázterület éléről, ahová Bratianu Bintila jóvoltából került. A mérnök azonban nyíltan szembeállt a minisztériummal, az őt kompromittáló adatokat egyszerűen részint sajátmaga, részint pedig alant tisztviselőinek lakására szállította. Vonakodott megjelenni az igazságügyi hatóságok előtt és hírlapi nyilatkozatokban polemizált Madgearu iparügyi miniszterrel. Motas mérnök letartóztatása azonban

egyebekben is elkérülhetetlen volt. A sármási UEG magyar és német dolgozó földgázterület élére kényszerkezelésnek neveztek ki Motast a liberális kormányok. Motas kényszerkezelési működésében különböző címekon havi kilencmillió lej inkasszált a társaságtól és közben szakadatlanul drágította a földgáz árát. A commercializációs törvény megszavazása után „Sonometan“ címen alakult meg egy földgázterület, amelynek vezérigazgatója ugyancsak Motas lett. A mérnök azonban szeretettel tévesztette össze két pozícióját és a még fel nem számolt UEG vagyont a minisztérium vádjai szerint büns könyvműveléssel kezelte. A nemzeti pártot uralomra jövétele után Madgearu iparügyi miniszter azonnal elmozdította helyéről Motast és helyébe Lazar mérnököt nevezte ki. Motas több keresetet indított az állam ellen, s legutóbb a kolozsvári Tábla utasította el a mérnököt azzal a keresetével, hogy visszahelyezzék az UEG élére.

Mihelyst Lazar mérnök elfoglalta hivatalát, Motas az UEG pénzt, aktáit és regisztereit is magához véve, Bukarestbe távozott. A mérnök feljelentést tett az ügyészség ellen. A bevezetett vizsgálat megállapította, hogy az UEG iratárának egy része a Sonometan társaság egyes tisztviselőinél vannak elrejtve. Az ügyészség megindította hivatalból az eljárást bizalommal való visszaélés és hűtlen kezelés miatt Motas mérnök és alantasai, Joachim és Pastia aligazgatók ellen. Az ügyészség idézésére azonban csak a két aligazgató jelent meg, akik azt vallották, hogy ők mindent Motas utasítására tettek. Papadopol vizsgálóbíró a vallomások alapján elrendelte Motas mérnöknek elővezetését, ami tegnap délután meg is történt.

A kihallgatás eredménye alapján a vizsgálóbíró letartóztatási parancsot adott ki Motas ellen, akit azonnal Vacarestibe szállítottak. A két aligazgató szabadlábban maradt.

A rajnai területek kiürítését a franciák sem fogják ellenezni

Állandó ellenőrző-bizottságot akarnak a megszállott területeken Párisban nagy idegességet kelt Amerika elhatározása a hadiadósságok ügyében

(Berlin, június 29. Az Uj Kelet tudósítójától). Az egész politikai világ figyelmé most a rajnai kiürítés problémái felé irányul. Ismeretes, hogy ebben a kérdésben fontos politikai konferenciát fognak tartani az érdekeltek államok miniszterelnökei. A konferenciáról jólinformált politikai körökben a következő helyzetképet adták.

— Az angol kormány a konferencia helyéül Londonban javasolta, azzal az indoklással, hogy az új kormány tagjai csak nagy nehézségek árán mehetnek ki közvetlenül hivatalbalépésük után külföldre, a német kormány, amely azt szeretné volna, hogy Baden-Badenben találkozzanak a politikusok, ezt az érvet elfogadta és természetesen semmi

akadályt nem fog gördíteni az elé, hogy a konferenciát Londonban tartsák meg. Németország egyébként nem fog beavatkozni abba a kérdésbe, hogy hol tartassék meg a konferencia. Poincaré ugyanis egy semleges államban kívánja a tanácskozásokat, többek között azért, mert Londonban MacDonald elnökölne, míg egy neutrális országban mint rangidős miniszterelnök, Poincaré tarthatná az elnöki székre. Franciaország Lausannét szeretné a konferencia helyéül.

Jól értesült német körökben teljes határozottsággal hiszik, hogy a konferencián végleg meg fogják oldani a rajnai megszállás problémáját. Franciaországban is belátták, hogy a rajnai megszállás

már nem tarthatja magát. Stresemann egyébként Brianddal már Madridban tanácskozott a megszállás megszüntetéséről és Briand akkor már nem ragaszkodott nyakasan a megszálláshoz, de követelte, hogy a kiürítés után a szövetséges hatalmak egy állandó ellenőrző bizottsága működjön ezeken a területeken. Hír szerint Stresemann Madridban felhívta a francia külügyminiszter figyelmét arra, hogy az első rajnai zónában, amelyet már kiürítettek, sem működik egy ilyen bizottság. Németország még sem rendezkedett be katonailag ezen a területen. Abban az esetben, ha egy ellenőrző bizottság működne, akkor Stresemann szerint már régen nehézségek merültek volna fel Francia-

Laureátus tulajdon
hiszem, hogy az
aranyszám volt
legkedvezőbb. A
rest lap a bakk
elmés karikatúr
valami egészen
líben ülnek a
rok. Előttük áll
dalról a szigorú
szemek meredne
feltézi az első

Domnule c
kem mondani a
ameddig az egy
állni, mindazt,
restül tanult?

Megvallom, fa
lahogy így alak
képe. Kis nebu
vizsgáló bizotts
gyon tizenkét év
amit tizenkét év
szedtek. Gyorsa
mükben valami
lesz, ha elfárad
szegények. Ma
hogy csak egy
menc másodperc
Igen. Akkor ta
bakkalaureátus

Evvel a szöri
ben, indultam e
laureátus ered
jam. Legelső ut
ceumhoz vezet
kolozsvári leány
kei teszik le viz
meg legelő zör
punál azonban

Az ajtó egy né
örzi. Szó sincs r
Hogyne, hogy f
naja legyen a
az esetleges bu

Némi protekte
mégis csak ki
ecum kapui. A
helyiségekben N
tat épen francia
arcáról leri, h
Egész biztos, h
gondol. Előtte a
je vizsgálják. Sz
lásról, szemüveg
egy barátságos

Olvastat, anal
s állandóan mos
azt a pár perce
jelöltre jut.

„Heureux”
melléknévet sa
tatva? — fordul
Hát a nemekk
van Szegény je
van, hogy azt s

Gran
BUO

A legmodernebb
relve. — Föld
telefonok, rádi
fodrászmi

Rendkívül les

Ma választanak Erdély cionistái

(Cluj-Kolozsvár, június 29. Az Uj Kelet tudósítójától). Ma járulnak a szavazási urnák elé Erdély cionistái, hogy megválasszák a zürichi világkongresszusra kiküldendő delegátusokat. Hiszszük, hogy ez a hevesnek ígérkező választási küzdelem beszédes és imponáló manifesztációja lesz az erdélyi zsidóságnak a cionista gondolat mellett.

A központi választási bizottság ismételen felhívja az összes választási bizottságokat, hogy a választási eljárást

szabályosan, pártatlanul és az előírásoknak megfelelően folytassák le. A központi választási bizottság annak a reményének ad kifejezést, hogy ez a választás bizonyítéka lesz az erdélyi cionisták politikai érettségének és hogy nem fogják ezt megzavarni pártoskodások és incidensek.

Alábbiakban közöljük az ifjú mizrachisták felhívását, valamint dr. Hamburg József cikkét a Hitachdut célkitűzéseiről.

Felhívás a Ceiré és Ceirot Mizrach csoportokhoz

Az erdélyi Mizrahi központja a hozzá legközelebb álló csoporttal, a klal-cionistákkal kötött választási egységet. Mint ahogy a Mizrahi legfőbb elve, hogy az ősek tradícióján halad, úgy nekünk, ifjú mizrachistáknak is kötelességünk, hogy az idősebbek és így tapasztaltabb utasításait kövessük. Ezért kötelessége minden ifjú mizrachistának nemcsak az, hogy szavazatát a paktumos listára adja le, (Klal-Mizrahi lista 1. szám) hanem az is, hogy a vasárnapi választások alkalmával igyekezzen minden egyes székelfizetőt felhívni arra, hogy hitvallásáról tanúságot tegyen

azzal, hogy szavazatát a mi listánkra adja le.

Holnap lesz a nap, midőn behoznihatjuk azt, hogy az erdélyi zsidóság nagyrésze mellettünk van. Készüljünk fel, mert csak közös akarattal, kitartó munkával és határt nem ismerő áldozatokkal érhetjük el, hogy Erec Jisrael a Tóra és tradíció szellemében épülhessen, csak így válóhatjuk meg zászlónk mottóját, „Erec Jisrael, I'am Jisrael, al pi Torat Jisrael”.

Ullman Andor.
a cluji Ceire Mizrahi elnöke.

A Hitachdut a cionista párfok spektrumában

Irta: DR. HAMBURG JÓZSEF

A mostani világkongresszusi delegátusválasztás két szempontból is teljes novumot jelent az erdélyi cionista mozgalomban. Ez lesz az első delegátusválasztás amelyet a vidéki csoportokban nem egy két ember csinál mint eddig, hanem amely tényleges szavazás, a választók szabad akaratmegnyilvánulása, utján fog eldőlni. Ez lesz tehát erdélyben az első tényleges cionista delegátusválasztás. A másik novum, mely épen olyan lényeges az, hogy első ízben fognak választásra a cionista szervezet pártjai majdnem kivétel nélkül felvonulni a szélső jobboldaltól a szocialista balig. A cionista gondolkodás és akarat ilyen tagozódása fejlődést jelent, mint minden differenciálódás. A közelgő kongresszus és sorsdöntő jelentősége mint hatalmas prizma bontja fel színeire a homogénnek látszó erdélyi cionista mozgalmat és a pártok színskálája mint pompás színes spektrum jelenik meg a cionista közvélemény előtt. Ezen fölül érdekes és öröndetes jelenségnek csak két szépség-hibája van. Az egyik, hogy a mizrahi nem megy külön és jellegzetesen élénk színe így elvegyül és elszürkül a klal-mizrahi paktumos listában. A másik, hogy a Bariszia külön listája nem elvi differenciálódás utján hanem kizárólag személyi motívumok alapján keletkezett, és így ez a csoport mely mindig fenn hirdeti, hogy a pártok fölött áll a választáson az elvi alapon álló többi pártokon alul helyezkedett el. De a szépség-hibáktól eltekintve a választások előestéjén mégis teljes színességben áll előttünk a cionista pártok skálája. Itt van a szélső, reakciósan jobboldali revizionista párt a választás mizrahi, a klal-cionisták centruma és a progresszív baloldali Hitachdut.

A pártoknak ez a felvonulása a párttagozódáshoz nem szokott erdélyi cionistát talán megzavarja. Minden párt a közzétett programjában azt hirdeti, hogy ő képviseli egyedül a helyes cionizmust és a választó valóban zavarban van, hogy a 4 lista közül melyikre szavazzon. Az objektív megfigyelő úgy is dönthetne, hogy mindegyik pártnak meg van a maga helyes és pótolhatatlan feladata a cionista mozgalom szervezésében, és így csak szubjektív eltérés van közöttük nem pedig objektív értékkül-

lönbség. Ez az igazság nagy általánosságban fenn is áll, aminthogy a spektrum egyes színei közül is mindegyik nélkülözhetetlen ahhoz, hogy együttesen a teljes, éltető fehér napfényt adják.

Ha azonban a spektrum színszállagát közelebbről megvizsgáljuk, megszunik a színek egyenértékűsége. Azt fogjuk látni, hogy a különböző fényforrások ugyan az összes színeket, a vöröstől kezdve az ultraviolettáig szolgáltatják, de hogy ezen kívül minden egyes fényforrásnak vannak teljesen eltérő és abszolút karakterisztikus vonalai. Így a nátriumfénynek van egy éles világos-sárga vonala, amely kizárólag a nátrium fényénél található. Nincs az a távolság, amely ezt a vonalat ki tudná törölni. A legtávolabbi csillagok fénye, amely évezredekig van utban, míg földünkre ér, felmutatja ezt a nátriumvonalat, ha ott, a végtelen távolságban nátrium van. Nincs az kémiai átalakulás, amely ezt a vonalat megváltoztatná és csak ha a nátrium-elem teljesen felbomlanék eletronjaira, mulnék vele együtt ki az öt jellemző vonal is.

Ha pártok erdélyi színképét egy hasonló analízisnek vetjük alá, ugy a színes szállagon belül keresnünk kell azt a színt és azt a vonalat, amely a zsidóságnak örök vonala. Mi az, ami a zsidó népet jellemzi úgy mint a sárga D-vonal a nátriumot? Mi az, ami évezredek távolságból elpusztíthatatlanul látható ma is és kiseráni fogja a zsidó népet életének további évezredében? Mi az, ami megmarad mint elpusztíthatatlan jellemző vonal elmúlt történelmi korszakokból? Mi az, amiről a zsidóságra rá lehet ismerni? Ez a vonal a szociális igazságosság, a tökéletes emberi közösségnek szenvedélyes keresése. Ez a vonal a biblia, a szociális igazságosság első kodexe. Ez a vonal a próféták, az emberi egyetemesség és szociális eszmé fanatikuskai. És ez a vonal a chalucok törekvése és magukat feláldozó küzdelme egy szabad, igazságosabb emberi közösség megteremtéséért. Az a párt képezi pártjaink színspektrumában az örök zsidó vonalat, amely a biblia és a próféták aktív folytatónak, palesztinai zsidó munkásoknak a pártja és ez a párt a Hitachdut, amely maga is Palesztina földjéből fakadt és amelynek sarkalatos

ország és Németország között. Poincaré egyébként még csak nem is olyan rég kijelentéseket tett, amelyekből ki derül, hogy nem helyez sulyt egy állandó bizottságra. Sőt azt mondta, hogy a biztonság kérdését Locarnóval már elintézték tudja.

Németország hozzájárul, hogy 1930-ig, — a versaillesi szerződés szerint ugyanis eddig az időpontig kell tartania a rajnai megszállásnak. — egy rajnai bizottság működjön. A bizottságot azonban csak időről-időre hívják össze.

Páris, június 29. A Havas távirati iroda közli, hogy a külügyminiszteri konferenciára angol kormányrésztől történt meghívásra a francia kormány megküldte válaszigjegyzékét.

A lapok a jegyzék tartalmából azt vélik tudni, hogy a francia kormány a Londonba történő összehívás helyett most is valamely semleges állam területén fekvő városba ajánlotta a konferenciát összehívni.

Páris, június 29. Mellon amerikai államtitkár nyilatkozata, mely szerint Franciaország hadiadósságai tekintetében halasztást Amerikától csak a Kellogg-egyezmény gyors ratifikálása árán szerezhet, ellenkező esetben augusztus elszején fizetnie kell a négyszáz millió dolláros részletet, nagy nyugtalanságot keltett a párisi tőzsdén.

A delután folyamán ugyan nyilvánosságra került, hogy a kormány a miniszterelnöknek a kamarában tett ígéretéhez képest hosszú kábeltávíratban jegyzéket küldött Washingtonnak, de pénzügyi és tőzsdéi körököt ez a híradás sem nyugtatta meg.

Beavatott helyről származó hírek szerint a francia nagykövét utasítást kapott, hogy Franciaország kérését Hoover elnök előtt tolmácsolja s a követ ma audienciára is jelentkezett az elnöknel. Ennek eredménye még nem ismeretes, de francia pénzügyi körökben nem tulajdonítanak bizalmat a halasztási kérés teljesítésének lehetőségének.

Hirneves orvosok

által ajánlott csodás hatással bíról

gyógyiszap,

különösen köszvény, reuma, idegsókk isásban szenvedők áldása. Házilag alkalmazható. Kapható:

Bernát gyógyszeripari Marghita
jud. Bihar.

Prospektus ingyen. Földtulajdonosoknak nagy kedvezmény.

Butoraink tartósságát garantálják

legmodernebb berendezett szárítóink!
Ne sajnálja az utat

Marosvásárhelyre

és győződjön meg, hogy a legszebb butoraink legelőcsöbann részletfizetésre is a

Székely és Réti Rt.

butorainkban is árthatja. Világmárkás zongorák és pianók nagy választékban!
Ra zainkai utazókat meghívásra küldjük.

Házilag készíthető

Szóda viz

jó, tiszta, olcsó.
1 liter. Lei: 3.50

Főlerakat:
Emil Schuszter
CLUJ.

Női és férfiruhákat vegyileg fest, tisztít Untó Cluj

Pékek!

Száraz

tűzilec

kapható:

Fischer-fatelep

Str. Enescu 15. (Gyufagyár-útsza)
Telefonszám: 1300.

Gran
BUO

A legmodernebb
relve. — Föld
telefonok, rádi
fodrászmi

Rendkívül les

Néhány pillanattfelvétel a bacca-laureatusról

Csöndben és tragédiák nélkül folytak le Kolozsváron az írásbeli érettségi vizsgák. Az Angheliescu-gimnáziumban 107 növendék közül 17-en buktak meg

(Uj-Kolozsvár, június 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tavaly élte a bakkalaureátus tulajdonképeni hőskorát. Azt hiszem, hogy az 50 százalékos bukási arányszám volt az egész országban a legkedvezőbb. Akkor közölte egy bukaresti lap a bakkalaureátusról az alábbi elmés karikatúrát. Zöld asztal körül valami egészen sötét, félelemkeltő miliónok ülnek a vizsgáztató professzorok. Előtűk áll a delikvens. Minden oldalról a szigorú, fekete keretes pápaszemek merednek rá, amikor az elnök felteszi az első és egyetlen kérdést: — Domnule candidat, el tudná-e nekem mondani az alatt az idő alatt, ameddig az egyik féllában meg tud állni, mindazt, amit tizenkét éven keresztül tanult?

Megvallom, fantáziámban azóta is valahogy így alakult ki a bakkalaureátus képe. Kis nebulók állnak féllábon a vizsgáló bizottság előtt, lihegnek, nagyon lihegnek és mondják mindazt, amit tizenkét éven keresztül magukba szedtek. Gyorsan, örült gyorsan, szemekben valami irtózatot rémület. Mi lesz, ha elfárad a lába?... Lihegnek szegények. Magukban imádkoznak, hogy csak egy percre, még csak harmine másodpercig tartsák ki féllábon. Igen, Akkor talán, talán átmennek a bakkalaureátuson...

Evel a szörnyű vízióval a lelkemben indultam el tehát, hogy a bakkalaureátus eredményeiről informálódjam. Legelső utam a Regina Maria liceumhoz vezetett, ahol tudvalevőleg a kolozsvári leánygimnáziumok növendékei teszik le vizsgájukat. Itt kezdődtek meg legelőször a szóbeli vizsgák. A kapualjban azonban egy kis meglepetés ér. Az ajtót egy négytagú kis testőrgárda őrzi. Szó sincs róla, hogy beengedjenek. Hogyne, hogy férfienber még szemtanúja legyen a drukkolásoknak, pláne az esetleges bukásoknak.

Némi protekeció után végül azonban mégis csak kitérülnek előttem a liceum kapui. A tornaterem tágas, nagy helyiségeiben Nicolau asszony vizsgáztató éppen franciából. Kedves asszony, az arcáról leri, hogy nagyon drukkol. Egész biztos, hogy a saját érettségijére gondolt. Előtte a Marianum négy jelöltje vizsgázik. Szó sincs itten féllábon állásról szemüvegekről, az egész inkább egy barátságos csevegéshez hasonlít.

Olvastat, analizáltat Nicolau asszony sállandóan mosolyogva. Inkább elcsevegi azt a pár percet, amely minden egyes jelöltre jut.

— „Heureux“, hogy mondáná ezt a melléknevet saját magára vonatkoztatva? — fordul az egyik bakfishoz.

Hát a nemekkel bizony egy kis baj van Szegény jelöltünk olyan zavarban van, hogy azt sem tudja hamarában,

hogy a melléknevő, vagy fia alakja vonatkozik-e rá. Na, de azért nincs semmi tragédia. A La Fontain mesénél már ő kerekedik felül. A tanárnő sugárzó arccal kapitulál. Az elnök Maior professzor is fellelegzik. A jelölt franciából sikeresen levizsgázott.

Következik a Baritiu-liceum. Itt vizsgáznak a két kolozsvári állami liceumnak a növendékei. Már a kapuban újságolják lelkenedezve az örvendetes eredményt. 140 diák közül összesen 8 bukott el.

Odamegyek a hirdetési táblához. Nézem a neveket, az iskolák neveit és kereselek, öntudatlanul kereselek valamit. A

tavaly ez a hirdető tábla még valami szenzációt tartogatott a számomra. Valamit, ami közelebb feküdt hozzám. Az első percben szinte magam sem tudom, hogy mi az. Később rájövök. Hiányzik valami. Igen. Hiányzik. Ott ahol a tavaly a Liceul Evreesc de Baieti Tarbut és Liceul Evreesc de Fete Tarbut szerepelt, ott ma egy tátongó nagy fehér üresség fogad; ott ma nincs semmi. Mi kiestünk. Mi már tavaly véglegesen elbukunk a bakkalaureátuson és ki tudja mikor fogunk megegyezni a bakkalaureátusnak nekemenni...

A liceul Angheliescu vezet a következő utam. Itt vizsgáznak a kisebbségi. A kolozsvári katolikus, református és unitárius gimnáziumok. A bakkalaureátusi frontnak már ezért is ez a legexponáltabb része. A bizottság még tegnapi delutánra ígérte az eredmények kihirdetését, azóta kétszer halasztotta el a kihirdetést. Mindenki aggodik... Hátha baj van... Hátha olyan nagy baj van, hogy a bizottság elnöke egyedül nem is mert cselekedni, hanem a közoktatásügyi minisztertől kér utasítást. Ilyen és ehhez

Aspirin tabletták
a megfűlés előjeleinél, reumás fájdalmaknál.

hasonló aggodalmaknak ad kifejezést elöttem a bakkalaureátusi vizsgák egyik aggodó kis katonája.

Végül kihirdetik itt is az eredményeket. 107 jelölt közül 18 lett elutasítva a szóbeliből.

A bakkalaureátusi fronton eddig tehát minden idilikusan csöndes. A bakkalaureátusi vizsgák első etapja csöndben és tragédia nélkül folyt le...

Weinmann Vilmos

Állítólag óriási gabonafölöslegre van kilátás, ami tetemesen növelni fogja a bankjegyforgalmat

Egy bukaresti lap jelentése szerint mintegy 700.000 vagon gabonafölösleg lesz

(Bucuresti-Bukarest, június 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Lupta“ értesülése szerint az ez évi termés kitűnőnek ígérkezik. A kalászos terményekben hatalmas exportálható fölösleg lesz. A lap számításai szerint százötvenezer vagon buza, százötvenezer vagon zab, háromszázezer vagon kukorica és százezer vagon árpa fölösleg lesz. Ez a gabonamennyiség körülbelül huszonötmilliárd

lejt reprezentál. A Banca Nationala megállapítja, hogy néhány nap óta teljesen szünetel a devizakivitel az országból, mert az exportőrök az aratási kampányra való tekintettel lejt vásárolnak. A piac nagy fellendülésére lehet számítani, a kalászosok exportja a bankjegyforgalmat husz-harminc milliárd lejre fogja emelni, ami egészen a dunai hajózás megszűnéséig fog tartani.

Ez a hír ellentmond néhány nappal ezelőtt közölt tudósításunknak, amely a Mezőgazdasági Kamarák Szövetségének jelentése alapján azt közölte, hogy burzán 70.000 vagon deficitünk lesz. Epen ezért a „Lupta“ jelentését, akármennyire is örvendős, a hivatalos adatok beérkezéséig fenntartással fogadjuk.

Százhatvanmilliót küld a pénzügyminisztérium ama adóhivataloknak, ahol nincs pénz a kifizetésre

(Bucuresti-Bukarest, június 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A pénzügyminisztérium tegnap délelőtt táviratilag utalt át nyolcvanmillió lejt azoknak a pénzügyigazgatóságoknak, amelyeknél nem gyűlt egybe annyi pénz, hogy a szokásos kifizetéseket teljesítsék. A jövő héten a pénzügyminisztérium újabb nyolcvanmillió lejt fog küldeni a pénzügyigazgatóságoknak, hogy az összes kifizetések eszközölhetők legyenek.

Ez a bukaresti jelentés mindennél világosabban mutat rá arra, hogy mily rendkívül súlyos pénzügyi krízissel küzd az ország. Ismeretes, hogy a pénzügyigazgatóságok gondoskodnak a maguk területén levő összes állami intézmények finanszírozásáról, a fennmaradó összeget pedig a pénzügyminisztériumba továbbítják. Most azonban a helyzet az, hogy a pénzügyigazgatóságok nemcsak hogy fölösleget nem küld-

denek a minisztériumba, de még a szokásos kifizetéseket sem tudják teljesíteni, mert az adóbevételek egyre csökkennek. Az utóbbi időben emiatt rengeteg panasz hangzott el, hogy egyes állami hivatalok tisztviselői, tanítók, tanárok, katonatisztek, hónapokra viszszamenőn nem jutottak fizetésükhöz.

A szétküldött százhatvanmillió lejt a minisztérium a Banca Nationalától vette fel az államkassza terhére.

Moldovan államtitkár nem hajlandó változtatni a fogászati törvényen

Negyvenkétéves kor, négy elemi és 16 évi praxis az alapfeltétele a fogtechnikusi rendelőknek. Aki nem töltötte be a 42-ik évet négy középiskolát és 15 évi praxist kell igazoljon

(Bucuresti-Bukarest, június 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Több ízben beszámoltunk arról, hogy a fogtechnikusok általánosan elégedetlenek a készülő új fogászati törvényvel, amely a fogászati műhelyek legnagyobb részét bezárással fenyegeti. Dr. Iuliu Moldovan egészségügyi államtitkár már a törvény megszavazása előtt adminisztratív uton elrendelte több fogászati műhelynek bezárását, akik nemcsak a miniszterelnöknek tiltakoztak ez ellen a nyilvánvaló jogtalanság ellen, de egyikük a bíróság előtt is kérte műhelyének kinyitását amit a bukaresti tábla el is rendelt.

A kérdéssel kapcsolatban a „Lupta“ egyik munkatársa beszélgetést folytatott Dan Sever egészségügyi miniszterrel, Moldovan államtitkárval és Birlea professzorral, a fogászati kérdések minisz-

tériumi referensével. Sever Dan kijelentette, hogy a fogászati törvénynek nincs miért félniük, mert hogyha kívánságaik jogosak, úgy a háromszáznyolcvanhét képviselő és kétszázhatvennégy szenátor meg fogja védeni azokat.

Moldovan államtitkár a következőket mondotta:

— Teljesen ki van zárva, hogy az összes fogászati nyitvatarthassák műtermek. Utóvégre is tarthatatlan állapot az, hogy az a borbély, aki háromszázhusz fogat kihuzott, már fogászati műtermet nyisson. Azok között, akiknek műhelyeit bezártam, vannak olyanok is, akik még a négy elemi iskolát sem végezték el. A minisztériumba egyébként egymásután jönnek a fenyegető levelek a fogászatiól, amelyekben a mi-

nisztérium engem s a magasabb tisztviselőket azzal fenyegetnek, hogy megölnék, ha a törvényjavaslatot nem változtatjuk meg.

Öszintén sajnálom, hogy ezekkel az emberekkel szemben eddig oly konciliáns magatartást tanusítottam.

Birlea György dr. elmondotta, hogy a parlament elé terjesztendő törvényjavaslat szerint a fogászati műtermek nyitvatartása a következő feltételekhez van kötve: Negyvenkétéves életkor, négy elemi iskola és tizenhatéves praxis, amibe az inasévek nem számíthatók be. Amennyiben a fogtechnikusok a negyvenkét éves életüket nem töltötték be, úgy legalább négy középiskola elvégzését és tizenöt éves gyakorlatot kíván meg a törvény.

Grand-Hotel
BUCURESTI

A legmodernebb kényelemmel felszerelve. — Fürdőszobák, gőzfűtés, lift, telefonok, rádiószalon, olvasóterem és fodrászműhely. Bár-Buffet.

Rendkívül leszállított szobárah!

k!
éc
lelep
300.
luj

Orosz ujságírók európai repülőkörutra indulnak

Berlin, június 29. Moszkvai jelentés szerint közelebből egy három motoros teljesen fémből készült repülőgépen orosz ujságírók és a légi forgalmi társaság vezetői európai repülőkörutra indulnak. A külügyi népbiztosság megszerezte Németország, Svájc, Franciaország és Olaszország kormányaitól az országok területei fölötti átrepülési engedélyt s a repülőgép utvonala a körrepülésen Berlin—Páris—Zürich—Róma—München—Berlin lesz.

Ezzel egyidejűleg előkészítés alatt áll egy közelkeleti orosz repülőút is, amely a Földközi-tenger keleti részén át Afrika északkeleti partjai mentén Perzsiába vezet.

A határincidensek miatt demarsra készül a bolgár kormány Jugoszlávia ellen

Belgrad, június 29. A zágrábi Novosti lap cikke szerint a határincidensekkel kapcsolatban beindított újabb bolgár sajtókampány a bolgár kormány részéről tervbe vett demarsot készíti elő. Ilyen diplomáciai lépés azonban — írja a lap — Bulgária részéről érthetetlen provokáció lenne, mert éppen Bulgária az az ország, amelynek hivatalos tényezői minden Jugoszlávia-ellenes akcióhoz hi-

vatalos támogatásukat adják. Mint legújabb sörélmét a lap felemlíti, hogy a határhoz közeleső Kalotinában a napokban tüntetés volt, melynek résztvevőit különvonatokon szállították és a tüntetésen beszédet mondott a hivatalos Jugoszlávia ellen a helyőrség parancsnoka, egy volt olasz katonai attasé s a helyi hatóságok több vezetőszemélyisége.

Az angol király bárói rangra emelt egy szocialista minisztert

London, június 29. A MacDonald-kormány gyarmatügyi minisztere, Sidney Webb, a világhírű szociológus tudvalevőleg túlhaladta már azt a korhatárt, ameddig az angol választási törvények értelmében képviselővé lett volna választható. Minthogy jogszokássá vált, hogy a kormány tagjai a törvényhozás valamely házában tagsági joggal kell, hogy bírhassanak, az angol király most a bárói rangra emelte, miáltal

Sidney Webb a felsőház tagjává vált. Az új báró teljes címe: Baron Passfield of Passfield Cornel. Azt hisszük, Sidney Webb, az első szocialista, akit főnemesi rangra emeltek és aki ezt a rangot el is fogadta. A közeli napokban valószínűleg még két főnemesi kinevezés fog történni, még pedig a Baldwin-kormány volt belügyminiszterét és tengerészeti alminiszterét fogja a király lordsággal kitüntetni.

A kisebbségek élénk részt fognak venni a közigazgatási törvényjavaslat vitájában

A liberálisok kivonulnak a parlamentből a közigazgatási javaslat tárgyalása alatt

(Bucuresti-Bukarest, június 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A közigazgatási javaslaton az utolsó simítások is megtörténtek. Hétfőn a kamara és a szenátus szekciói egyidőben fogják tárgyalni a javaslatot. Ma, vasárnap, Mirto belügyi államtitkár a sajtó képviselői előtt részletesen ismerteti fogja a javaslatot, amely, mint az Uj Kelet megírta, az utolsó hetekben lényeges változásokon ment keresztül.

A közigazgatási törvényjavaslat rendkívül hevesnek ígérkezik. A liberálisok tudvalevőleg elhatározták, hogy mielőtt a javaslatot leteszik a parlament asztalára, testületileg kivonulnak. A „Lupta“ megcáfolja azt a Bukarestben elterjedt verziót, hogy a liberálisoknak sikerült volna az averescianusokat és a jogistákat is rávenni arra, hogy a parlamentből kivonuljanak. A szociáldemokrata párt, valamint a kisebbségek elhatározták, hogy rendkívül élénk részt fognak venni a közigazgatási törvényjavaslat vitájában.

A heves vita miatt valószínű, hogy a parlamenti ülészakot mégis meg kell hosszabbítani újabb tíz nappal.

Einstein a relativitás elve alapján végzett mérésekkel megállapította, hogy a nap átmérője 1200 km-rel rövidebb az eddigi méréseknél

Berlin, június 29. Az Uj Kelet tud.) A legújabb asztronómiai kutatások tudvalevőleg megállapították, hogy a földön lejátszódó meteorológiai és zoológiai kataklizmákat a napfoltok okozzák, amelyek ebben az évben maximális számot értek el. Ez a maximális szám minden tizenegy-tizenegyet évben következik be.

A földön minden élet függvénye a nap sugarainak és mielőtt a nap kialakulna, megszűnik a földön az élet. A mi bolygórendszerünk napja az univerzum méreteiben, még fiatal és teljes aktivitásban van, eltérőleg a világmindenség többi napjaitól, amelyek több milliárd évvel idősebbek a mi napunknál s nem képesek többet hőt kisugározni. Az asz-

A MATILD-viz

borral keverve a legkellemesebb italt ad.

Kellemetlen szájszag

visszaszűrő. Csunya színi fogak eltorzítják a legszebb arcot. Mindkét szépséghibát azonnal és alaposan el lehet tüntetni a pompásan újító Chlorodont-fogpasztóval. A fogak tisztítását a Chlorodont-fogpasztóval egyszerűen és gyorsan el lehet végezni. A fogak tisztítását a Chlorodont-fogpasztóval egyszerűen és gyorsan el lehet végezni. A fogak tisztítását a Chlorodont-fogpasztóval egyszerűen és gyorsan el lehet végezni.

tronómusok a teleszkopok segítségével igen nagy tevékenységet észlelnek a napgömb felületén, amely foltokban és fellobbanó dudorodásokban jelentkezik. A föld mágnessége viszont összefüggésben van az atmoszféra elektromosságával és ennek következményeképpen a meteorológiai és geológiai jelenségek szoros összefüggésben vannak a nap tevékenységének fluctuálásával.

A földrengéseket nagyrésztben a nap elektromágneses tevékenysége váltja ki. A legújabb kutatások minden kétséget kizárólag megállapították, hogy a földrengések befolyással vannak az idő változására is. A geológiai megrázkódtatások mindannyiszor megzavarják a föld magnetizmusát és az atmoszférikus elektromosságot, ami az idő brúszk megváltozását vonja maga után. hatalmas szelet, vihart, felhőszakadást és jégesőt okozva.

A legutóbbi hónapok gyakori földrengései, vulkanikus kitörései és egyéb meteorológikus jelenségei Einstein profészort, a jelenkor legkiválóbb kritikáját és asztronómusát arra indították, hogy az általa felfedezett relativitás elméletének elvei szerint megmérje a napot. Einstein a napokon keresztül végzett kalkulációk alapján megállapította, hogy az asztronómusok tévedtek a nap terjedelmének méretéről. A relativitás elve szerint való mérések alapján a kiváló fizikus megállapította, hogy a nap kisebb, mint ahogy azt az eddigi mérések megállapították. Ez az eredmény teljes összhangban van a relativitás elvével, amely szerint a fény súlyos és így a napnak saját sugarai is kifelé hajolnak el utjukba, hogy a napot nagyobbak látjuk, mint amekkora a valóságban. Einstein az „Astronomische Nachrichten“ legújabb számában közli méréseinek pontos eredményét, amely szerint a napnak átmérője 1200 kilométerrel rövidebb, mint ahogy azt az eddigi mérések mutatták. Einstein számításait számos kiváló fizikus és meteorológus kontrollálta és a méréseinek eredményét teljesen prezinek találta.

Nem fog a gyomra égni, ha rendszeresen issza a

Málnási Siculia gyógyvizet Kapható minden fűszerüzletben.

Tacamul ezüstárgyárban

A CLUJ
készült minden egyes darab
gyártással van el látva.

800-as finomság!
Gyártmányaink minden jobb ékszerüzletben megrendelhetők. — Viszonteladónknak: „TACAMUL“ ezüstárgyár Cluj, Strada N. Iorga II/A

הור ערביינען אויס ענטמען זילבער: כל קודש הנוכה אנה אנדערע ליכטער. אתרונים העלמער. סער ער-שיסמל אנד וענטמענדע רי מוע לל ענענשמענדע

Értesítés!

Megnyílt Bucurestiben, a főváros központjában a

„Hotel Venetia“

Str. Pictor Grigorescu 12. szám. A királyi palota mögött. — Bejárat a Calea Victoriein.

100 modern berendezésű szobával, központi tüés, minden szobában hideg- és melegvíz. Lift, fürdő és telefon áll a vendégek rendelkezésére. Nagyon előnyös árak. Utazó urak a tarifából 25% rabatot élveznek. Tisztelettel

„Venetia szálloda“ vezetősége MO. SESCUI tulajdonos.

G 409 R 406

A nyári kedvezőtlen vételt csakis

Tungstram Bárium csövek

használata által javíthatja meg.

L 414 P 414

Kárpitos kellékek:

Butorszövet és matrácuzatok, afrik, stb. Rolettavásznak önműködő ruddal. Vízmentes és napvédő ponyvák, kertiernyők és fekvőszékek gyári lerakata

Boskovics József Cluj. Str. Reg. Maria 15. Telefon 910.

Miért kinlódik
felesleges zsírtéggel, amely nem csak nem szép, hanem ártalmas is. A háj renyhe vérkeringés következtében képződik, — tehát szabályozni kell a vérgeringést. Ezt elvégzi a

Punkt-Roller, mely eltávolítja a felesleges hájat a nyakról, vállról, lábról, bokáról, hasról, combról, csipőről. Bámulatos hatás. Orvosiilag ajánlva, de ügyeljen a „Punkt Roller“ névre és a „Pont a homlokon“ védjegyre, mert hamisítványok vannak forgalomban. Egy készü-lék „Punkt-Roller“ ára Lei 825. Egy készü-lék „Punkt-Roller“ ára Lei 1000. — Kapható minden szaküzletben és Krafft & Horberth cégnél Braşov 127.

A házasságjogi és az apaság kereséséről szóló javaslatok forradalmi ujtásai

Egy évig terjedhető börtönnel büntethető, aki ellátatlan családját elhagyja és három hónapig ok nélkül nem támogatja

A felbontott jegyességért a tényleges költségek erejéig kártérítés indítható. Az apaság keresésének, a törvénytelen gyermekek törvényesítésének új rendszere

(Bucuresti-Bukarest, június 29. Az Uj Kelet tudósítójától). Beszámoltunk már több ízben arról, hogy Junian igazságügyminiszter az egész román házassági törvénykezés alapvető módosításán dolgozik. Az apaság kereséséről szóló törvényjavaslat és a házasságjogi kódex módosításáról szóló tervezet egyes rendelkezései már ismeretesek is és ezek arra engednek következtetni, hogy az igazságügyminiszter valóságos forradalmat készít elő a házasságjogi törvénykezésben.

A házassági törvények módosítására vonatkozó javaslat harmadik szakaszt tartalmaz. Az első négy szakasz a jegyesség egymással szembeni kötelezettségeiről szól és többek között a következőket mondja:

A jegyesség jogai és kötelezettségei

A vélegény nem kényszeríthető arra, hogy a házasságot megkösse. Amennyiben azonban az eljegyzést felbontja, jegyességnek vagy jegyese szüleinek, vagy az ezt helyettesítő személyeknek kártérítéssel tartozik azokért a költségekért, amelyeket a leány hozzátartozói a házasság reményében magukra vállaltak. Akinek alapos oka van arra, hogy az eljegyzést felbontsa, az nem tartozik kártérítéssel. Az eljegyzés felbontása feljogosítja a jegyesteket, hogy kölcsönösen visszakérjék az egymásnak adott ajándékokat. Ha az eljegyzést elhalálozás bontja fel, az ajándékok nem térítendőek vissza. Az ezzel kapcsolatos keresetek egy évvel az eljegyzés felbontása után elévülnek.

A 8-16. szakasz a házasság következményeivel foglalkozik. A férjes nő mind addig, míg nem megy újra férjhez, viselheti férjének családnevét, de hozzáfűgesztheti saját családnevét is. Ha a választ kimondja és a választ nem a nő hibájából mondják ki, az asszony mindaddig, míg újra férjhez nem megy, volt férjének családneve alatt üzheti foglalkozását, ha ezen a néven már előbb is foglalkozott üzött. A házasság nem gátolja az asszonyt polgári jogainak gyakorlásában.

A házastársak örökösödési joga

A 17-23. szakasz a házastársak örökösödési jogáról intézkedik. Az életben maradó házastárs teljesjogú örökös. Amennyiben nem telt el három év a házasság megkötésétől, az életben maradó házastársnak csupán az örökség fele jár. A fennmaradó vagyonon a rendes örökösök osztoznak. Amennyiben az elhalt házastársnak nem volnának oldalági rokonai, az egész vagyont az életben maradt házastárs örökli.

A 24-25. szakasz az elválásra vonatkozó perrendtartási rendelkezéseket tartalmazza. A válási keres a házasság felbontásának legutóbbi lakhelyén illetékes kerületi járásbíróhoz adandó be. Ennek döntése tiz napon belül megfellebbezhető a törvényszékhez.

Szigoru szankeiók a családí tüzhely elhagyásáról

A 26-28. szakasz a családí tüzhely

Financirozó társat

keresek tőkével fényes jövedelmet biztosító nagy jövőjű, teljesen kockázatmentes vállalatot. Ajánlatokat Rudolf Mosse hirdetési irodájában Cluj "Konjunktura" jellegre kérek.

elhagyásáról intézkedik. Az, aki házastársát, leszármazottjait vagy szüleit eltartani, vagy ezeknek tartási díjat fizetni tartozik és aki rosszhiszeműen három hónapon keresztül nem tesz eleget kötelezettségeinek, ezért tizezer lejig terjedő pénzbüntetéssel és három hónaptól egy évig terjedő fogsággal büntethető.

Az apaság keresésének új módjai

A törvénytelen gyermekekről és az apaság kereséséről szóló törvényjavaslat negyedik szakaszt tartalmaz. A törvénytelen gyermek anyjával és annak rokonaival szemben törvényesnek tekintetik és anyja nevét viseli. Az apaság önkéntes elismerés, vagy bírói ítélet útján állapítható meg. Az önkéntes elismerés az anyakönyvvezető előtti nyilatkozat útján történik. Az apasági kereset csak a gyermekre vonatkozhat. A keresetet az állítólagos apa, vagy ennek örökösei ellen megindíthatja a kis-korú anyja, vagy a gyermek törvényes

képviselője. A kereset a születéstől számított három éven belül indítható. Az apaság feltételeztetik, ha bizonyítást nyer, hogy az állítólagos apa a gyermek anyjával a születés előtt számított háromszázadik naptól a száznyolcvanadik napig együttélt.

Az apasági kereset érvénytelen, ha bebizonyítást nyer, hogy a fogamzás törvényes ideje alatt az anya közismerten erkölcstelen magatartást tanúsított, vagy más személyekkel is tartott viszonyt, vagy pedig ha az állítólagos apa bebizonyítja, hogy a kérdéses periódusban az anyai kötelesség volt számára az anyával való együttélés, vagy az apaság más okból teljesen kizárt.

A törvénytelen anya igényei

Az igazságszolgáltatási fórum megállapíthatja az apaságot szökötetés, vagy erőszak esetén: házassági ígéret, vagy hivatalos hatalommal való visszaélés útján elkövetett esabítás esetén és végül, ha az állítólagos apa valamilyen levelé-

ből, vagy irásából apasága kétségtelenül állapítható. Amennyiben a bíróság az apaságot megállapította, a gyermek anyja kártérítést kérhet az apától születési költségeiért, a szülést követő egy-két hónapi eltartásért és a szülésből származó egyéb költségeiért. Az anya a keresetet akkor is megindíthatja, ha a gyermek halva született, vagy ha az ítélet kimondása előtt meghalt. A törvény záróintézkedései kimondják, hogy hat hónaptól két évig terjedő börtönnel és tizezer lejig terjedő pénzbüntetéssel sújtják azt aki rosszhiszeműen indít apasági keresetet.

Uj ősi kulturterületeket fedeztek föl a Nilus deltájában

Junker bécsi professzor kutatásainak szenzációs eredménye

Becs, június 29. Az osztrák főváros tudományos és intellektuális köreinek nagy részvétele mellett tartotta beszámolóját Herman Junker tanár, a bécsi egyetem antropológiai intézetében azokról a kutatásokról, amelyeket a Nilus deltájában végzett az utóbbi években.

Ősi gabonaraktárak

Junker tanár mindenekelőtt kifejtette, hogy Egyiptomban az újabb időben minden kulturállam intenzív kutatást folytat történelemelőtti régiségek után. A bécsi expedíció tavaszkor, amikor még nagy hidegek vannak Egyiptomban is, ernyedetlen szorgalommal végezte kutatásait. Két fabódében helyezkedtek el Junker és akadémiai munkatársai. Velük együtt laktak és dolgoztak azok a felsőegyiptomi parasztok, akiket már régebben a piramisok körüli ásatásoknál alkalmaztak. Ezek az emberek szívósak, dolgozók és józanok, úgy, hogy erre a munkára kitűnően beváltak.

Mesébe illő türelemmel dolgoztak ezek az emberek — mondotta Junker professzor. Ennek a türelemnek lehet köszönni, hogy ezidén sokkal több emléket szereztünk össze, mint azelőtt. A felsőegyiptomi parasztok a cserepekből meg tudták ítélni, körülbelül hol lelhető fel a műhely, ahol ezek készültek. Sikerkül megtalálhunk hosszas kutatás révén néhány gabonaraktárt is, asból készült fonatokat, amelyeket ugyan már erősen megragott az idő foga, mégis felismerhetők voltak teljes struktúrájukban. Találtunk a történelemelőtti időkbel bizonyos magvakat is, amelyeket nem tudtunk egyideig megállapítani. Mégis azt hisszük, hogy ez köles. A tudomány eddig nem tudott arról, hogy ez a gabonanemű szerepelt az egyiptomiak ételműi között.

Az ősemlék tápláléka

A történelemelőtti telepések a Nilus iszapjából és anyagából raktárakat építettek, amelyben felhalmozták és őrizték élelmiszereiket. Ezeket a helyeken találtunk vizilócsontokat, továbbá

szarvasmarhák csontmaradványait, disznók, kecskék, juhok csontjait és meg lehetett állapítani, hogy az ősemlék napi eledel volt a teknősbéka is.

Főleg Merimde-beni-Salame nevű helyen találtak a legfontosabb objektumokat, amely számunkra egészen új szempontokat és perspektívát nyitottak meg. Már 1928-ban számos tűzközből készített számszámok találtak, amiket azelőtt nem ismertek. Egyfelől tűzközből, másrészt vulkánikus hamuból állították össze számszámukat, főleg a kést, fűrész, nyílakat. Minden amellett szól, hogy azon a vidéken a neolitik korszak kulturája virult. Számos ujszerű edényt is találtak, amelyek eddig a kutatás előtt ismeretlenek voltak.

Találtak üdlyuka-zott cserepeket, olyan korszokról, amelyeket szíjakra hordtak. Találtak továbbá fazekakat, amiknek a felei egészen ujszerűek voltak és a régi Egyiptomban ugyátszik, kevés volt belőlük forgalomban. Találtak fedőket, amelyeknek bevéselt rajzai nagyon hasonlítanak a szudáni népek ilyenfajta dekorációihoz. Előkerült egy bazaltból való... amiben a nők a festékeiket tartották. Találtak továbbá pipereceiket, kö-

ből való gyöngyöt, zöld kőből készített karkötőket és kagylóból faragott fejdíszet.

A halottak tisztelése

Találtak különböző elefántcsonttárgyakat, tüket, gyuródeszkát, gyuróhengereket és számos egyéb tárgyat.

Hiába kerestünk temetőt. Csak egyes halottakat találtak a tüzhely mellett, egészen különös helyzetben. A legtöbb esetben a halottak térdeplő helyzetben voltak, előre voltak hajolva, de volt rá eset, hogy a halott hasonfeküdt. A halottaknak ez a helyzete arra mutat, hogy a halottak mellett, nem úgy, mint a kriptákban, semmiféle ételmű nem hevert. A temetkezésnek ez a módja eléggé bizonyítja, hogy az ősidőben nem ismerték a halottaktól való félelmet. Egészen erősen fejlett halotti kultusz virult azokban az időkben, aminek bizonyára meg volt a maga pszichológiai motívuma.

Eddig azt hitték, hogy a Nilus deltájában nem volt semmiféle komolyabb történelemelőtti kultúra. Ezek a kutatások bebizonyították, hogy már akkor is élénk és mozgalmas kultúrával átitott társasélet virult ezen a vidéken.

Végeladás!

Már csak rövid ideig!

Siessen, míg a választék tart!

Szenzációs olcsó fürdőruha hét!

Pénzt takarít meg, mert minden más cikket is potom árért vásárolhat!

BLATT

harisnya és kötött áruházában

Főtér 13. szám.

Sportörületben szenved egy amerikai milliós, akit psychoanalizissel akarnak gyógykezeltetni

(London, június 29). — A newyorki felső tizezer társadalmát különös társadalmi affér tartja izgalomban. Az érdeklődés középpontjában Stanley Mac Cormick többszörös milliós áll, akinek különböző afférai már számos esetben foglalkoztatták a közvéleményt. Mac Cormick már évek óta lelkileg abnormalis embernek tartják. Mindenki elneheborodott Krözusnak nevezi ezt az embert, aki egész Newyork legkülönösebb lényé. Cormick több mint két évtizede saját birtokán lévő villájában lakik. Két gondos orvos és két ápolónő ügyelnek rá.

A birtokon a két évtized leforgása alatt kis városka keletkezett: egy nagyváros miniatűrje, amelynek atmoszférájából az elneheborodott Krözus nem akar lemondani.

Cormick egy szép napon saját színházát építtette. Ebben a színházban, amelynek nézőtere mindenestre csak ötven személy befogadására alkalmas, színpada ezzel szemben a legmodernebbül van berendezve, évente társulatok vendégsepelnek, amelyeket Mac Cormick Newyorkból hív meg. Közben a színházban mozielőadásokat tartanak és az előadott filmeket Mac Cormick saját maga választja ki. Egy másik épületben hatalmas bár van, szabályszerű éjjeli mulatóhely jazzbanddal és táncosnőkkel. Cormicknek ezekivül versenystállója, valamint golf- és tennispályái vannak villája közelében. Minthogy a futballsportnak is barátja, minden hónapban futbalcsapatokat szokott megívni, amelyek mérkőzést mutatnak neki. A kaliforniai Sta Barbara város sportegyesületei évente nagy ajándékokat kapnak az elneheborodott Krözustól.

Legnagyobb látványossága azonban Mac Cormick birtokának a fürdőpalota, amely kicsinyített másolata Caracalla római császár híres thermáinak.

Mac Cormick ebben a „számkivetésben” él már több mint két évtizede. Gyámjai és orvosai határozata értelmében nem szabad eltávoloznia a birtokról. Felesége is a birtokon él és csak a legkritikább esetben hagyja egyedül férjét. Cormicknek most férjének orvosai és gyámja ellen, pert indított az illetékes bíróság előtt. A per anyaga a két gyámot és az orvosokat, hogy férjét psychoanalizissel kezelik és ilyen módon elidegenítik tőle, a feleségtől.

A többszörös milliósost most dr. Kemp és dr. White orvosok gyógykezelik. Az eddigi diagnózissal szemben, amely a milliósostnál dementia praecox-ot állapított meg, a két új orvosnak az a véleménye, hogy a beteg nem ebben a betegségben szenved, hanem súlyos neurozisan, amiért mind a két orvos azt a nézetet vallja, hogy a beteget psychoanalizissel kell gyógykezeltetni.

A gyámok erre a beteg gyógykezelését dr. Kempre bízták és 200.000 dollárnyi

orvosi honoráriumot helyeztek számukra kilátásba. Alig kezdte meg azonban dr. Kemp a psychoanalitikus gyógykezelést, amely célravezetőnek is látszott, amikor a milliós felesége ügyvédje útján megindította a pert az orvosok és a gyámok ellen. Az ügyvéd, Newton Baker volt miniszter, az első tárgyaláson kijelentette, hogy az orvosok gyógykezelési módszere téves és káros a beteg állapotára. Annak a véleményének adott kifejezést, hogy a psychoanalizis, amellyel Freud bécsi professzor gazdagította a tu-

dományt, kétségtelenül nagy szolgálatot tehet bizonyos neurozisos gyógykezelésben, alkalmazatlan azonban oly lelki betegség meggyógyítására, amelyről az adott esetben szó van.

Baker beállításának bizonyítására kiváló amerikai elmegyógyászok szakvéleményeit ajánlotta fel, amelyek Freud módszere ellen foglalnak állást. Mac Cormick vagyonát 50 millió dollárra becsülik. A vagyon nagy részét Mac Cormick atyja, egy zseniális föltaláló és gyáripari vállalkozó szerezte meg, villamossággal hajtott esztergagépek bevezetésével. Mac Cormick felesége és orvosai között kitört vitában főleg arról van szó, hogy az aszszony saját maga szeretné átvenni a gyámiságot, ami azt jelentené, hogy az óriási vagyon is kezébe kerülne.

Csak hétfőn kezdik meg a külföldiek tartózkodási engedélyeinek revízióját

(Cluj — Kolozsvár, június 29. — Az Uj Kelet tudósítójától). — Közöltük, hogy a belügy- és munkaügyi minisztériumok intézkedése folytán az egész országban június 25-én kezdődik meg a tartózkodási engedéllyel bíró idegen alkalmazottak ezidei revíziója. Értesülésünk szerint a felülvizsgáló hatóságokhoz érkezett bizalmas utasítás alapján mindazok, kik a jelenlegi Románia területén születtek és 1921 előtt jöttek az országba, ahonnan bár átmenetileg távoztak, de visszatérni csupán idegen utóvéllal tudtak, öt esztendőre szóló tartózkodási engedélyt nyernek. Azok, akik 1921 előtt jöttek Romániában és azóta tartózkodási engedély alapján tartózkodnak itt,

két esztendei meghosszabításban részesülnek. Szigorubb vizálatnak vetik alá mindazokat a külföldi alattvalókat, kik 1925 óta tartózkodnak itt. Ezek közül egyes kategóriáknak részben utóljára egy évi meghosszabítást adnak, részben pedig az engedélyeket bevonják. Kivett képeket minden esetben a vállalatok vezetői és igazgatói, kiknek tartózkodási engedélyt akadály nélkül meghosszabítják.

Tekintettel arra, hogy a június 25-ig meghosszabított jelentkezési határidő miatt a felülvizsgáló hatóságok az akták feldolgozását nem fejezheték be, a minisztérium rendelkezésére a revízió csak július 1-én, hétfőn veszi kezdetét.

Krausz Simon a negyvenszázalékos megállapodásnak sem tud megfelelni

A budapesti bankok ma már csak ígéretüknek felel hajlandók beváltani Krausz Simon szánálását illetően

(Budapest június 29). — Krausz Simon ügyei a végeláthatatlan tárgyalások és egymást követő újabb és újabb megállapodások ellenére még mindig nem dőltek el. A letét tulajdonosokkal, mint ismeretes, Krausz Simon hosszas huzavona után olyan megállapodást kötött, hogy követeléseik teljes kiegyenlítése fejében június 25-én, kedden negyven százalékot fizet. Ezt a megállapodást írásba foglalták és bemutatják a Takarékpénztárak és Bankok Egyesületének, amelytől Krausz Simon a megállapodás keresztülviteléhez szükséges 1.250.000 pengő utalványozását kérte.

A Tébe hétfő este tartott ülésén foglalkozott Krausz Simon kérelmével. Az ülésen nyolc budapesti nagybank képviseltee magát és hosszas vita után a bankvezérek úgy döntöttek, hogy az ügyek teljes rendezéséhez szükséges összegnek

csak a felét, 600.000 pengőt folyósítják. Ez az összeg Krausz Simonnak rendelkezésére is áll, de természetesen nem fedezi a szükségletet és ezért a követelések kifizetését meg sem kezdték, hanem ehelyett újabb hájsza indult meg a hiányzó 650.000 pengő megszerzésére.

Krausz Simon és megbízottai most sorra járják azokat a bankokat amelyek a Tébe által folyósított összegben nincsenek érdekelve, sőt kísérletet tesznek a Pénzügyi Központnál és a Gyáriparosok Országos Szövetségénél is. Ezek a kísérletek tagadhatatlanul egyre lankadó reménységgel és egyre fokozódó izgalommal folynak, miután most már a hónapok óta tartó tárgyalások és ígéretések miatt végkép elkeseredett és a végső lépésre elszánt érdekeltek türelmetlenségét egyre nehezebb lecsillapítani.

Budapestben elfogták Európa legnagyobb kokain-csempészbándájának főnökét

(Budapest, június 29.) Több hetes izgalmas hájsza után, amelyben részt vett Középeurópaüggyőzőlővén valamennyi rendőrhatalósága, a budapesti rendőrség elfogta egy nemzetközi kokaincsempész-

banda két tagját. A főkapitányságon hetek óta a leglazasabb munka folyt a nagyarányú kokaincsempésztársaság leleplezésére. A detektívek leleplezték az egész társaságot,

amelynek Budapestben hat tagja volt, de összeköttetési külföldre is kiterjedtek.

A főkapitányságon letartóztatták Gestár Gyula volt tanítót, akit kommunista üzemek miatt a kommün bukása után öt évre ítéltek, továbbá őrizetbe vették Marosi-Majorovics Lajost, egy fogtechnikai laboratórium vezetőjét. Ezenkívül még négy tagját hallgatták a csempésztársaságnak a rendőrségen.

Többen őrizetben voltak, de minthogy lakásuk van, elbocsátották őket a rendőrségről. Megállapították, hogy Marosi-Majorovics Lajosnak Kanadában, Windsorban él egy Béla nevű öccse.

Majorovics szerint az öccse finanszírozza a kokaincsempészt és azzal bizodalozta őt, hogy Amerika számára szállítsák a fehér mérget.

A rendőrség kinyomozta azt is, hogy honnan szerezték a társaság tagjai a kokaint. Egy budapesti gyógyszerárnyalókereskedés is szerepel az ügyben, amely nem volt feljogosítva kokain árusítására.

A kokain eredetileg Németországból származik és rendőrségen körülbelül egy kilo kokaint sikerült lefoglalnia. A kokain nagy része megromlott és megsemmisítették — vallották a gyanúsítottak.

Az ügy iránt az amerikai követség is érdeklődik.

Ma délután a főkapitányság a kokainügyben kábeltávíratot intézet a kanadai rendőrséghez.

Ön okos embernek tartja magát
és mégsem tudja, hogy
gummi bélyegző
és **nyomtatvány**
legelőcsőbb forrása
Eugen Katz Cluj,
Strada Regina Maria 37. szám

Házeladás
Aradon.
Néhai Dr. Kell Lipót hagyatékát képező Aradon Str. Cloșca (Szt. László-ucca) 1. szám alatt, Bulv. Regele Ferdinand sarkán, a város fő utvonallán, a legértékesebb helyen 174 négyzetöl területén fekvő, kiválóan szép és minden célra alkalmas

egyemeletes
uri bérház
szabadkézből eladó.
A ház áll egy nagyon szép hatszobás lakásból, két földszinti tűzterheltségű és autógarazsból. Az épület ráépítésre igen alkalmas, a telek a Str. Cloșca (Szt. László-ucca) részén értékes beépíthető uccai fronttal bír.
Részletes felvilágosításokkal személyesen vagy levélben szolgál **dr. Reisinger Ferenc ügyvéd Aradon, Piata Unirii 9.,** aki kívánatra a ház fényképét is megküldi.

Az Uj Kelet az egzsídóság...
Füszkesztő: Dr. Felcs szerkesztő
Bukaresti szerkesztő
Str. Lipsca
Az Uj Kelet cikkforrás megjelölésére kötelezett.

Gurát Ilucirálynője. A tegnap le a kolozsvári által rendezett A versenyen áltamag egy Kolozsváron sokan jöttek loszvárra ebből legverseny-eredetlegsebb erdélyi iluci, második Lmadik Vass László jövedelmétől a diákok segítézője.

A HitachőDésen. Csütörtökötől propagandási választók ezweig M. Jehuda nyitotta meg. Dioprogram keretén belül nyújtott a zoláról, majd isciális célkitűzése József ismerettebi pártokkal szA választás egyja, hogy az egynem a világszerjártjának progrnyegében szemémiatt halad fésben örvenltes a világszervezetmajdnem kivételválasztáson. Erzszejtette ezutángramját, majd a szocializmusna forrásaival.

HIRD
HOTEL
ujonnan megnyBuzesti 3. és C
Néhány pernySzáznyolc szobortal Közponviz minden szofelefon az (t zNagyon mersélszázalék rabat
Kiváló
A MARNA-sz

Halalozás. Idelői Általános a KAC alelnök ma d. u. 4 órakolög temetőben.

Ma lesz a pely. Ma délutánzik a kolozsvári nagyszabásu kerbágitóklub helyisprogramon szerep rettesapatok torna mai, játékversen délután folyamán gyermeknek számszínpad és tánc. a felnőttek részszépségverseny és vezőtilen időjárás klmb emeleti hely va. Az ünnepély emlitejük előbbi gényorsu sómérvan szánva. Revár zsidó főzöns nély nagyobb szá hogy ezáltal is méroknak pár h mee nyaralását.

Mérvnői könyv,
műszer, papir
Lepage-nál Kérjen jegyzéke-Cluj, ket, árajánlatot.

Nyári divat-ujdonságok!
Frotier anyagok fürdőköpenyre

SZABÓ JENŐ divatkülönlegességek nagyáruházába **CLUJ** nyári divat-ujdonságok!
nyári ujdonságok u. m.: mintás foulard-selymek, crep de chinek, mousselinok ruhára, gyapju- és selyem-georgettek komplékra
nagy választékban megérkeztek. Trico fürdőruhák nagy választékban

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánátság zsidóság napilapja.
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc.
 Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő,
 Str. Lipscaul 91.
 Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a jorras megjelölésével engedjük meg.

Gurát Iluci lett Erdély szépségkirálynője. A tegnapi nap folyamán folyt le a kolozsvári sétateren az Ellenzék által rendezett erdélyi szépségverseny. A versenyt általános érdeklődés előzte meg úgy Kolozsvárt, mint vidéken. Nagyon sokan jöttek fel vidékről is Kolozsvárra ebből az alkalomból. A szépségverseny-eredmény a következő: a legszebb erdélyi magyar leány Gurát Iluc, második lett Pálfi Piroška, harmadik Vass Lili. A szépségverseny tisztá jövedelmét az Ellenzék a magyar diákok segélyezésére fordítja.

A Hitachdut választási meetingje Déren. Csütörtökön a Hitachdut-párt vezetői propagandabeszédet tartottak a dési választók előtt. A gyűlést Rosenzweig M. Jehuda, a helyesoport elnöke nyitotta meg. Dr. Kohn Hillel egy párt-program keretén messze tulmenő átfogó lepet nyújtott a cionista mozgalom helyzetéről, majd ismertette a Hitachdut specialis edkítési-céljait. Utána dr. Hamburg József ismertette a Hitachdutnak a többi pártokkal szembeni állásfoglalását. A választás egyik szépséghibájának tartja, hogy az egyik lista — az Aviva — nem a világszervezet valamelyik létező pártjának programján állva, hanem lényegében személyes természetű elhatározás miatt halad felfelé. Ezzel ellentétben örömteljes jelenségnek tartja, hogy a világszervezet elvi alapon álló pártjai majdnem kivétel nélkül felvonulnak a választáson. Erőteljes kritikában részesítette azután a revizionizmus programját, majd részletesen foglalkozott a szocializmusnak zsidó tradicionális forrásaival.

HIRDETMÉNY.
HOTEL MARNA
 Újonnan megnyitott Bukarestben, Str. Bucuresti 3. és Cal. Grivița 80. sarok. Néhány percnyire a vasutállomástól. Száznál is több legmodernebb komforttal közönséges hideg és melegvíz minden szobában. Lift, fürdő és telefon az út zó urak rendelkezésére. Nagyon mecskelt árak. Utazók 25 százalék rabatot kapnak a tarifa után.
 Kivaló tisztelettel:
 A MARNA-szálloda igazgatója.

Halálozás. Horváth Kálmán, az Erdélyi Általános Biztosító Rt. főtitkára, a KAC alelnöke, elhunyt. Temetése ma d. u. 4 órakor lesz a Tardai-uti neológ temetőben.

Ma lesz a kolozsvári sómérennpély. Ma délután 4 órai kezdéssel rendezik a kolozsvári sómérennpályák ezévi nagyszabású kertiünnepélyüket az Uj-bágyóklub helyiségeiben. A délutáni programon szerepelnek a sómér és somerettesapályok tornamutatóvanyai, sportszámok, játékversenyei stb. Ugyazintén a délután folyamán lesz megrendezve a gyermekek számára rendezett szabad-színpad és tánc. Ezután veszi kezdetét a felnőttek részére megrendezett tánc, szépségverseny és szabadszínpad. Közvetlen eljárás esetén az ünnepély a klub emeleti helyiségében lesz megtartva. Az ünnepély jövedelme, mint már említettük előbbi számainkban, a szépenyorsu sómérek táborozási alapjára van szánva. Reméljük, hogy a kolozsvári zsidó közönség az ünnepélyen mielőbb nagyobb számban fog megjelenni, hogy ezáltal is lehetővé tegye ezen sóméreknek pály hett pihenését és kellemes nyaralását.

Az új törzsdetörvény bevezeti a termény-ügyleteket

(Bucuresti-Bukarest, június 29. Az Uj Kelet tud.) Az új törzsdetörvény-javaslat elkészült és nincs kizárva, hogy még ebben a szekecióban a parlament elé kerül. A törvény teljes autonómát ad a törzskének, amelyek a minisztériumtól és a kereskedelmi és iparkamarától függetlenül fognak működni és ügyüket ön-maguk fogják intézni. A törvény függetleníti egymástól az áru- és értéktörzsdét. Mindenesetre előírja, hogy áru- vagy értéktörzsde felállításához a miniszter-

um előzetes engedélyére és az ipari és kereskedelmi kamara kedvező véleményezésére van szükség.
 A törvény az ország különböző centrumaiban és Kolozsváron is felállítandó törzsde organizációjáról is intézkedik. Kötelezővé teszi a törvény, hogy a törzsde ügynökök szindikátusba tömörüljenek és egymillió lej bankgaranciával rendelkezzenek.
 Fontos újítása a törvénynek, hogy bevezetik a terminusra kötött ügyleteket.

Szenzációs fordulat állott be a két beszarábiai tiszt tizenötmillió panamájának ügyében

(Cluj-Kolozsvár, június 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A két sikkasztó beszarábiai tiszt Stefanovici őrnagy és Eanesu főhadnagy ügye a tegnapi nap folyamán döntő fordulathoz jutott. Amint arról több ízben beszámoltunk a két tiszt a buicani garnizonban éveken keresztül összesített visszaéléseket, okmányhamisításokat és sikkasztásokat követtek el az államkincstár terhére. A vádirat hatmillió lejben állapította meg a sikkasztott összegek végösszegét a tárgyalások során azonban kiderült, hogy nem is hatmillióról, hanem 15 millió lejről van szó sőt teljesen nyitva állott az utja annak a lehetőségnek is, hogy az elsikkasztott tizenötmillióért megindult bünvádi eljárás még egy na-

gyobbszabásu panamává fejlődjön a további tárgyalások során.
 Egyelőre az ügyben azonban szenzációs fordulat állott be. A bíróság tizenegynapi szakadatlan tárgyalás után ugyanis arra a meggyőződésre jutott, hogy lehetetlen a büntetőjogi felelősséget csupán Stefanovici őrnagyra és Eanesu főhadnagyra leredukálni és így több magasrangú beszarábiai tiszt perbevonását határozta el. A tárgyalásokat felfüggesztették és a fenti értelemben idézőket bocsájtottak ki Folache kapitány, Curac őrnagy és Paraschivescu ezredes címére. Az ügy további fejleményei meggyőződésünk szerint még sok váratlan meglepetéssel fog szolgálni.

Hatévi börtönre ítélték a gyulafehérvári saktent, aki véletlenségből megölt egy mészáros

(Albailia-Gyulafehérvár, június 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A tegnapi nap folyamán tárgyalta a gyulafehérvári törvényszék Schächter gyulafehérvári metsző bűnyűjét. A nagy feltűnést keltett esetről annak idején már ré zletesen beszámoltunk. Schächter rendes hivatalbeli funkcióját végezte a gyulafehérvári vágóhidon, amikor az egyik mészárossegéddel incidense támadt. Eleinte szóvita volt a két ember között, később a mészárossegéd inzultálni akarta Schächtert. A metszőnek éppen kezében volt a sakterkése, amely, hogy, hogyanem, egy végzetes pillanatban keresztülvágta a mészárossegéd ütőerét. Az első segítségnyújtás után a segéd teljesen jól érezte magát, két nappal az eset után azonban meghalt.
 A tegnapi tárgyalás alkalmával a gyulafehérvári törvényszék tárgyalóterme zsufolásig megtelt az érdeklődők nagy számával. A vádlottat láthatólag teljesen megtörte a rettenetes tragédia. Szánalmatkozó, vallásos, jámbor ember szegény, aki talán maga sem tudja, hogy hogyan került bele ebbe az ügybe.

be, amely ütőerét megsértette.
 A továbbiak folyamán tanukkal igazolja, hogy az azonnali segélynyújtás után a segéd teljesen jól érezte magát. Halála saját hibájából állott be, amennyiben nem tartotta magát az orvos utasításaihoz. Már másnap, a bőséges vérvesztése után, rendszeren táplálkozott és szeszestalt fogyasztott. A halált ennek kell tulajdonítani. A beidézett tanuk mindannyian kedvezően vallanak Schächter mellett.
 Az elnök ezek után az ügyésznek adja meg a szót, aki szándékos emberölés büntetésében kéri kimondani bűnösnek a vádlottat.
 Ezek után dr. Gherman Traian kolozsvári ügyvéd tartotta meg védőbeszédét. Rámutatott arra, hogy ugy a tanuk, mint a körülmények teljesen kizárják azt, hogy a bíróság az ügyész kérését honorálhassa. A vádlott vallásos, jámbor ember, aki még gondolatban is megdermedt a gyilkosságtól, nem hogy előre megfontoltan vitte volna azt véghez. Különben sem láthatta előre azt, hogy incidense lesz a segéddel s így előre megfontolt szándékról szó nem lehet. Az eset jogos önvédelem folytán állott elő és ha vádról van szó, úgy Schächtert legfeljebb a jogos önvédelem határának átlépése miatt lehet vád alá helyezni, annál is inkább, mivel a halál, amint azt az orvosi vélemény is megerősíti a segéd hibájából állott be.
 A törvényszék nem honorálta a védő érvelését és Schächtert hat évi börtönre ítélte. Az ítélet jogaskörökben általános megütközést keltett. A védelem felebezett.

Legújabb sporthirek

Az országos főiskolai uszóbajnokságok eredményei
 Tegnapi délután zajottak le a strandfürdő medencéjében az országos uszóbajnokságok amelyeknek első napi eredményei alább adjuk: N. olcsaszámterez m. I. Florescu Bucuresti 15 p. országos rekord. 2. Ziegler Cluj, 3. Giurgiu G Cluj.
 209 m. 1. Giurgiu Victor 3 p. 31.1 mp. 3x100 m. Vegyes staféta. 1. Universitatea Cluj, Giurgiu V., Ghilezan és Ziegler 4 p. 49.2 mp. 2. Bucuresti.
 A kerületi teniszbajnokságok szombati eredményei: Ifjúsági férfipáros: Simon, Radó (Hag.) — Dianz, Pusztai (KAC) 8:6, 4:6, 6:2. Ifjúsági egyes: Szász (KAC) — Radó (Hag.) 10:8, 6:3. Bencák—KAC Diamant TC w. o. Simon (H) Benedek (KAC) 6:3, 6:4. Ifjúsági női egyes: Fehér (KAC) — Krenian (U) 2:6, 7:5, 4:4. Frankel (H) — Bernáth (U) 6:3, 6:4. II. o. férfiegyes: Szász (KAC) — Pusztai (KAC) 6:4, 6:1. Benedek (KAC) — Wasserstrom (H) 3:6, 7:5, 6:1. Topan (U) — Eichner (Te) 4:6, 8:6 v. o. Simon (H) — Tofan (U) w. o. Simon (H) — Taran (U) 8:6, 6:3. II. o. női egyes: Popovici (R) — Mendel (KAC) w. o. Andrasovszki (KAC) — Kis Baba (Te) 6:2, 6:0. Herbay (U) — Sámson (H) 6:3, 6:2. II. o. férfipáros: Jorga, Taran — Diamand—Szatmáry w. o. Simon, Radó — Deveseri — Wasserstrom 6:3, 6:0. Simon, Radó — Taran, Jorga 6:4, 6:3. Szász, Benedek (KAC) — Horosz, Tirscher (KAC) 6:2, 6:4.
 III. o. férfiegyes: Pusztai (KAC) — Wasserstrom II. (H) 6:1, 6:1.
 III. o. nőiegyes: Léway (Te) — Napendruck (Te) w. o. Frankel (H) — Müller (R) 6:4, 6:2. Arszlán Baba (Te) — Jonesu (Te) 6:0, 3:6, 7:5. Popovici (R) — Fejér (KAC) 6:4, 2:6, 7:5.
 I. o. férfipáros: döntő: Székely, Rozvány (R) — Rennér Benedek (KAC) 6:4, 7:5, 8:6, 6:4.

Cserépkályhák

legszebb kivitelekben színekben, modellekben és nagyságban.
Elsőrendű gyári árak.
 Kérjen árajánlatot!
Terracotta'
 cserépkályha gyári lerakat
 Brassó, Vasut-u3/a

Keresünk perfekt gyors- és gépirónót,
 aki a magyar, román és német nyelveket bírja. Cim a kiadóban.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt.
 Cluj-Kolozsvár, Piata Unirii 9.
 Fiókintézetek: Dej-Dés, Beclean-Bel-len, Jibou-Zsábó, Zalău-Zilah.
Saját tőkék 40 millió Lei
 Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. Átutalásokat bel- és külföldre legelőnyösebben és legpontosabban eszközöl.
Engedélyezett devizahely

FARADTSÁG, KIMERÜLTSG megfontolja az életkedvet. Egy csésze **Ovomaltine** frissé, üdévé teszi az ellankadt szervezetet.

Fényképezik? Okvellen tekintse meg
 az EMKE-drogéria fényképosztályába érkezett új, olcsó, minden igényt kielégítő gépeket, nagyítókat, fényszűrőket stb. Gépek: 1000 lejtől. Papírok nagy választékban!! Friss, olcsó vegyszerek. Vidékre postai szétküldés. Telefon 250.
EMKE-drogéria Cluj, Fótér és Deák F.-u. sarok.

nius 30
 tagja volt, de
 itterjedtek.
 óztatták (sz
 kommunist
 bukása után
 rizetbe vették
 egy fortech
 t. Ezenkívül
 a csempész-
 de minthogy
 ket a rendőr-
 egy Marosi-
 ában, Wind-
 esse.
 ese finanszi-
 s azzal bizta
 ra szállítsák
 azt is, hogy
 tagjai a ko-
 yárunagyke-
 ben, amely
 in árusítá-
 netországól
 körülbelül
 foglalnia. A
 ott és meg-
 gyanúsítot-
 követség is
 g a kokain-
 a kanadai
 a magát
 y
 egző
 ány
 Cluj,
 7. szám
 ász
 atekát
 a (Szt.
 Bulv.
 város
 keisebb
 rületén
 minden
 es
 Z
 szép
 dszinti
 zsból.
 álmás,
 ászló-
 pithető
 alsze-
 szoigál
 enc
 lata
 a ház
 at-
 k!
 ó-
 y
 in

— **Beruhard Shaw legújabb kiadása.** Londonból jelentik: A király felépülése alkalmából kétszáz író és művész könyvet ad ki a király könyve címmel, amelynek jövedelmét az Edward király-kórház javára fordítják. Bernhard Shaw szintén felkérték, hogy írjon a könyvből. Shaw azonban kijelentette, hogy nem tartja tanácsosnak, hogy írjon, mert ő csak őszintén tudna írni.

— **Juhász Gyula visszatért Szegedre.** Szegedről jelentik: Juhász Gyula, a kitűnő szegedi költő, aki hónapokon keresztül szanatóriumi kezelés alatt állt Budapesten, kedden visszatért Szegedre és néhány nap múlva ismét megkezdte újságírói működését.

— **Hat évi fegyházra ítélték a fiatal.** koru németországi gyilkost. Berlinből jelentik: Friedländer Manassé hat évi fegyházbüntetést kapott. Az ítélet sokkal lyosabb, mint amit az ügyész kiront kért.

— **Eltemették Courtelinét.** Párisból jelentik: Courtelinét, a hírneves dráma író tégnap nagy részvét mellett temették. Gyászbeszédet mondott Marraut köz oktatásügyi miniszter is.

Kérjen mindenütt „MIRA” légyfogót.

— **Tárgyalások a naukingi kormány** és a Vatikán között. Rómából jelentik: Megfelelő diplomáciai közvetítés útján a naukingi kormány és a Szentszék között megindultak a tárgyalások a vallás gyakorlatának a birodalom területén szabaddá tételére.

— **Hő esett Nemet-Sziléziában.** Berlinből jelentik: A sziléziai Sthweidnitz közelében a magasabb fekvésű pontokon ma éjjel havazott. Déllelőtt tíz órakor a hótakaró itt-ott még mindig egy centiméter vastagságban borította a földet.

— **Julius 20-án indul új világkörüli** útjára a Graf Zeppelin. Berlinből jelentik: Friedrichshafeni jelentés szerint a Graf Zeppelin világkörüli útja biztosítására utba indították Tokióba az esetleg szükségessé váló Maibach-motorokat. A szállítmány hajón július végé felé érkezik a japán fővárosba. A gra Zeppelin július végén indul útjára, amit megelőzőleg július tizedike és huszadika között próbautakat végez a kontinensen. A léghajó világkörüli útját 8-20 napra tervezik.

— **Fuad király Csehszlovákiában.** Prágából jelentik: Fuad egyiptomi király ma Karlsteinba és környékére utazott, többek között a várkastély megtekintésére.

— **Száraz, javuló időjárás várható.** Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint további felmelegedéssel tulyomóan száraz, javuló időjárás várható.

— **Közel kétezeren kíséreltek meg öngyilkosságot 1928-ban Budapesten.** Budapestről jelentik: A városi statisztikai hivatal megállapítása szerint a fővárosban az elmúlt esztendőben 1901 ember kísérelt meg öngyilkosságot. Az öngyilkosságok közül 533 halálos kimenetelű volt, 100 férfi öngyilkosra átlag 143 öngyilkos nő esik.

— **Tűzvész egy belgrádi film-vállalatnál.** Belgrádból jelentik: A Mosinger filmársaság raktára ma délben tűzet fogott és a tűz az egész épületet lángba borította. A lángok átkaptak a szomszédban levő közoktatásügyi minisztérium épületére is. A tűzoltóságnak sikerült ugyan a tüzet lokalizálnia, de addigra körülbelül hatvan film a lángok martaléka lett. A kár többmillió dinár-ra rug.

FIGYELJÉTEK MINDEN DOBOZON AZ EREDETI AMERIKAI PECSÉTET

AUTOMOBILISTÁK!

NE GAZDÁLKODJATOK HELYTELENÜL. AZ OLAJÓZÁS AZ AUTOMOBIL FENTARTÁSI KÖLTSÉGEINEK CSAK A 3 %-ÁT KÉPVISELI. A HELYES GAZDÁLKODÁS LÉNYEGE AZ, HOGY: UGYAN AZZAL A KIADÁSSAL AZ ÉRTÉK MAXIMUMÁT ÉRJE EL, MÁS SZAVAKKAL: PÉNZÉERT A LEGIOBB TERMÉKET KAPJA. EZÉRT KISÉRELJE MEG EGYSZER A

HAVOLINE OLAJOKAT

S MEG LESZ GYŐZŐDVE EZEN TÉTEL HELYESSÉGÉRŐL KIZÁRÓLAGOS VEZÉRKÉPVISELET ÉS LERAKAT „ANILIN” SAR BUCURESTI C^{LA} VICTORIA 75 TÁVIRATCIM „ANILIN BUC” TELEF 311/79.

— **Bécs lakosainak száma egymillió-nyolcszázötvenezer.** Bécsből jelentik: Most hozták nyilvánosságra a május végén megejtett népszámlálás számadatait. Eszerint az osztrák főváros lakosságának száma 1 millió 850 ezer 259. Ebből 854 ezer a férfi, a többi nő.

— **Influenza, torokgyulladás, tüdő-**csueshuruj, az orr és garat elnyálkásodása, a mandolák, a fül és a szem megbetegedése esetén gondoskodjék arról, hogy gyomra és belei természetes „Ferenc József” keserűviz használata által többször és alaposan kitisztítsanak. Közkórházak főorvosai megállapították, hogy a Ferenc József víz orbáncnál és más lázzal járó fertőző betegségeknél is a szenvedő emberiségnek nagy szolgálatot tesz. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **Rádiózik! Új hullámhosszak lépnek** életbe. Brüsszélből jelentik: A prágai rádiókonferencia határozataihoz képest a leadó állomások holnap átternek a részükre megállapított új hullámhosszakon történő adásokra. A londoni és brüsszeli hullámmérő állomásoknak különösen az első napokban a mérésekkel sok

dolgnak lesz, mert e két ellenőrző állomásnak kötelessége figyelmeztetni az edállomásokat az új éterbocsztás szerinti hullámhosszak pontos betartására és a sugárzó energiának a megszabottól félméterrel történő különbözőzése esetén már közbe kell lépniük s az illető adóállomást figyelmeztetniük a rendellenességre.

— **Jégvihar Lengyelországban.** Berlinből jelentik: Varsói jelentés szerint Wladawaban a zivatáros esőt jégvihar követte s közben kísértetiesen cikkáztak a villámok. A városka területére felóra leforgása alatt huszonhárom villámcsapás sújtott le. Negy ház kigyulladt s mielőtt az oltási munkálatokhoz hozzá lehetett volna fogni, leégett. A mezőgazrák kára tejemes.

— **Nagy tűz egy orosz városban.** Berlinből jelentik: Moszkvai jelentés szerint a Don mőletti Rostowban tegnap tűz támadt, melyet erős északi szélvihar élesztett. Huszonnégy nagyobb és három kisebb lakóház a lángok martaléka vá lett. Négy ember egyik házban bennégett, tizen súlyos természetű füstmérgezést kaptak. Ezeket kórházba szállították.

SPORT

A bécsi WAC Temesváron

WAC—TMTE 6:2 (4:0). A bécsi vendégek kitűnő játékot produkáltak, a TMTE viszont nagyon győngy volt és különösen az első félidőben tanusítottak igen győngy ellenállást az exhibíciós játékot folytató bécsiekkel szemben. A 4. percben a TMTE öngólt vét, a további gólokat Waldhoffer, Braun, illetőleg Palmer (TMTE) rugták. A mérkőzést Rütter, a Kinizsi volt válogatott kapusa vezette.

A dési Hakoah mérkőzése a bukaresti CFR-rel. Dévai tudósítónk jelenti, hogy a Hakoah sportegyesület ma, vasárnap délután a bukaresti CFR-rel fog mérkőzni a dési sportpályán. A Hakoah-ot tudvalevőleg a kolozsvári komité tiltotta. Az egyesület a letiltást megfelebbezte a bukaresti központnál, mely a letiltást feloldotta.

Hirdessen az Uj Keletben

— **Chicago** mekarcu bandit Chicago rendőri dőzi Willie Doonek «gyermek» dy a elgtöbbi kik üldöztek, lőtt. A rendőrtették, hallatla azonban mindú őrség gyűrűjét ber, bejuszta mekarcu mellé jítolag Doody hordt magánál önmagával egy rőpiti. Ezideig lödése hiábava arcu banditát l

— **Rendkívüli** francia konzulból jelentik: mely tegnap a volvermerényl nap elitélik. egész ügyet a nak és utasító itélethozatalra getés, kénysz nálat miatt a vizsgálat állit a házaspár ne

— **Az emigr** kernek «aitad itten» alban r zet «eg-hajto dött Macdonald. Az emigránsol Macdonaldot. lödő népen ser kodóknak van ransok arra k hogy mozgalm tket ismét ura

Orvo
Nagy rakta minden nye
Cluj-Kvár.

Férfi
fest form
FE
Strada M
Unió

A női

GBL „83
GBL „84
GBL „85
GBL „86

Képe mindenütt
figyelni kell
mél, hogy a jó

Chicago legujab rejtelme: a gyermekarcu bandita. Newyorkból jelentik: Chicago rendőrsége néhány nap óta üldözi Willie Doody, ismert banditát, akinek gyermekarcus a melléknéve. Doody a elgtöbbit idöben három rendört, akik üldözték, revolverlövésekkel agyonlött. A rendörök már többször bekerítették, hallatlanul merész bátorságával azonban mindig sikerült áttörnie a rendörök gyűrűjét. Doody kstermetti ember, bejuszatalan arcaal, aminek a gyermekarcu melléknévet is köszönheti. Altitölés Doody egy üveg nitroglicerint hord magánál és el van határoza, hogy jömagával együtt üldözöt is a levegöbe röpi. Ezideig a rendörök minden örlökése hiabavaló volt, hogy a gyermekarcu banditát letartóztassa.

Rendkívüli bíróság ítél a berlini francia konzul merénylői felett. Berlinből jelentik: A Marekoff-házaspárt, amely tegnap a francia konzul ellen revolvermerénylöt követett el, már holnap elítéli. A vizsgálóbíró ugyanis az egész ügyet átadta a rendkívüli bíróságnak és utasította bíróságot az azonnali ítélethozatalra. A házaspár ellen fenyegetés, kényszer és tiltott fegyverhasználat miatt emeltek vádat. Az addigi vizsgáló állítólag megállapította, hogy a házaspár nem tört a konzul életére.

Az emigráns albánok Macedonától kerek seregrel. Bécsből jelentik: Az itteni albán nemzet emigráns szervezete vég határo bizottsága táviratot küldött Macedonál angol miniszterelnökhez. Az emigránsok táviratban felkérték Macedonát, hogy sa rabságban sanykódó népen segítsen, mert az bünös uralkodóknak van kiszolgáltatva. Az emigránsok arra kerek továbbá Macedonát, hogy mozgalmukat támogassa és segítséket ismét nyújtson.

Orvosi könyv
Nagy raktár **Lepage**
minden nyelven
Cluj-Kvár. — Kerjen árjegyzéket.

Férfi kalapokat
fest, tisztít,
formál és vasal
FEHÉR
Strada Memorandului (volt
Unió-u.) 21. Radout.

GBL Selyem-harisonyák
mindigben utóélethetleneit

GBL „Edelross”	Lei 400
GBL „Elite”	„ 350
GBL „Diamant”	„ 310
GBL „Dollar”	„ 170

Kérje mindenütt aon elgyövit, elöbönü — az-
gygyel állított — harisonyák is mag fog gyöszönd
köt, hogy a jó mindig a legolcsóbb.
Utóélethetleneit minden utóélethetleneit

„PRIETENII MAREI”
(A tenger barátai) — Turisztikai hivatal

Nyári tábor a tengerparton
TECHIRGCHIOR-ÉFORIE-nál
Nyitva a folyó évben június 1-étől szeptember 1-ig két egyenként 30 napos sorozatban. Modernül, kifünöen felszerelve áll rendelkezésre minden kü- és belföldi érdeklődök.

Tengeri fürdő. Iszapfürdő. Speciális fürdők.
Tiszta és ragálymentes medencék.
„Canadian” típusu sátrak duplafüvel 2, illetőleg négy személyre, elektromos világítással és minden elképzelhető komforttal ellátva.

Teljesen újászervezett konyha. Kifünö szakács.
Elsőrangú ételek naponként 4-szeri étkezéssel.
Ivóvíz. Büfé. Bazár. Állandó orvosi inspekción. Testező gyakorlatok a I. N. E. F. abszolvenszeneinek vezetésével. Sportpályák és sport felszerelések.

Mozi. Rádió. Kirándulások. Különbözö szórakozások.

Mindössze 185 vagy 200 lejért naponta, mindenki elöthet egy hónapot a tengeren, kurát velet és gyönyörködhet a legmegkapóbb természeti szépségekben, ha részvesz az O. C. T. táborában a legjobb és legelőnyösebb feltételek mellett.

A beiratkozások az O. C. T. székhelyén, 9 óráig 12-ig, délután 3-tól 4-ig, a Str. Scării-tescu 49. szám alatt Bucuresztben eszközölhetők.

A leány- és ifjuskolák részére speciális sorozatok július és augusztusi an.

A tábor hivatalosan ismerte és ajánlotta a közoktatásügyi minisztérium 21187/928 és a belügyminisztérium 8840/928. sz. rendeleteivel.

Kerjen információkat és prospektust az O. C. T. irodájától.

Közgazdaság

Hat nagy erdélyi utvonalat hoznak rendbe néhány hónapon belül

Julius 5—15 között megkezdődnek az utépítési árlejtések

(Bucuressti-Bukarest, június 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A parlament ismeretesen 500 millió lejt szavazott meg a közmunkaügyi tárca javára, hogy ebből az összegből megkezdjék Románia lehetetlen állapotban lévő utainak újjáépítését. A minisztérium tervet dolgozott ki, amelynek alapján árlejtést írtak ki a különböző utak újjáépítési munkálataira. Az árlejtés első napján többek között a Nagyvárad—Belényes—Brád utvonala került árlejtésre. Ezeken kívül a következő Erdélyt és Bánátot érdeklő utvonalat építik át:

Temesvár—Lugos utvonala újjáépítése 3 millió 150.000 lej értékben. Arad—Temesvár utvonala feltöltése öt és félmillió lej értékben. Csucsá—Nagykároly vonalán a 78. és 79. számú kis hidak újjáépítése és a városon átvezető utvonala kikövezése négy millió 540.000 lej értékben.

Brád—Abrud utvonala átépítése egy millió 50.000 lej értékben.

A Csucsá—Nagykároly utvonala kikövezésére 3 millió 263.000 lej értékben.

A fenti munkálatokra vonatkozó árlejtéseket július 5—15 között tartják meg a közmunkaügyi minisztériumban.

Autók, mezőgazdasági gépek és traktorok részletfizetésre való eladását szabályozó törvényjavaslat készül

Bucuressti — Bukarest, jun. 29. Az Uj Kelet tudósítójától. — Az autókereskedelmi érdekeltségek memorandumban kérték az igazságügyminisztert, hogy megfelelő jogvédelemben részesítse a részletfizetésre dolgozó autókereskedelmet. Amíg szerte a világon az autóbelforgalom fejlődése óriási méreteket öltött és az ipar valamint a kereskedelem ennek révén erősen fejlődött. Romániában a hiteladás, de különösen a részlet-üzlet ebben a szakmában esödöt mondott. Számtalan károsodás érte a kereskedőket, akiknek több mint 30%-a bezártette cégét vagy csődbe ment.

Midön az igazságügyminiszter az erre vonatkozó, és a modern külföldi jogszolgáltatás elvein felépült javaslatát a minisztertanács elé juttatta, ugy a kereskedelemügyi, mint a földművelésügyi miniszter azt a kívánságukat fejezték ki, hogy az autórészleteladói üzletágra speciális javaslatot dolgozzon ki az igazságügyminiszter.

Nyersolaj (pacura) tüzeléseket
kazanokhoz, kemencékhez, központi fűtésekhez füst és korommentes üzemmel, a megtakarítás garantálásával készít:

Markó V. okl. gépészmérnök, fűtés-technikus
Cluj, Str. N. Iorga 11. Telefon 453.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelb. Rt.
CLUJ, PIATA UNIRII 7. szám

Fiókjai: Dés, Diószezentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon. — **Saját tőkéi 85 millió lej.**

Affiliált intézetek: Tordaaranyos Vármegyei Takarékpénztár r.-t. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár r.-t. Székelyudvarhely és Sz.-Keresztúrton, Szászrégenvidéki Takaré- és Hitel r.-t. Szászrégenben és népbank r.-t. B.-hunyadon. — Mindenbankügyet legelőnyösebben vezet. — Engedelmeztetett devizahely. Arurak árai a vasut mellett. **Betéteket elfogad**

Értesülésünk szerint Innian igazságügyminiszter már utasításokat is adott ki a törvényelőkészítőbizottságnak, hogy készítsen elő egy ily értelmű törvényjavaslatot, amelybe foglalja be az ipari motorok, a mezőgazdasági traktorok és cséplőgépek hitelüzleteire vonatkozó védelmi intézkedéseket is.

A temesvári Béga-malom az idei kampányban nem veszi fel malomüzemét

Temesvári ludósítók jelentik: Beavatólt forrásból elsőnek jelentheti az Uj Kelet, hogy a temesvári Béga-gözmalom, amely tulajvalóleg a Temesvári Bank ipari koncernjéhez tartozik, üzemének tökéletesítése végett az idei kampányban a malomüzemmel nem veszi fel, ellenben a létszággyár változatlanul dolgozik tovább. Ezzel kapcsolatban értesülünk arról, hogy Körper Mór igazgató megvárta állását, míg Spitz József és Löbl Henrik cégjegyzők továbbra is megmaradnak a Temesvári Bank koncernjének kötelékében.

Módosítják az illetéklörvényét. Bukarestből jelentik: Az új vámtarifával egyidejűleg a kormány a parlament elé fogja terjeszteni az illetékek törvényéről szóló módosítást is. E célból a pénzügyminisztérium bizottságot állított össze, melynek elnöke Teianu pénzügyi államtitkár. A bizottság naponként tart ülést és az érvényben lévő törvényen máris számos módosítást eszközölt.

Megszakadtak a tárgyalások a petróleumgyárosok között. Bukarestből jelentik: Az a bizottság, amelyet a petróleum termelők delegáltak az egyeztető tárgyalások folytatására, befejezte munkáját anélkül, hogy a megegyezést sikerült volna létrehozni. A megegyezést többek között az hiúsította meg, hogy egyes társaságok nem voltak hajlandók a régi egyezmény feltételeit elfogadni és különösen az olajjal való ellátás körül kívántak új klauzulákat az egyezménybe bevezetni, amit azonban a petróleumtermelők legnagyobb része visszautasított.

Nemzetközi tiltakozás az új amerikai vámtarifa ellen. Június 15-én fogadta el a washingtoni képviselőház a vámtételek felemeléséről szóló törvénytervezetet. Ez a tény egyelőre nem jelenti a tervezet törvényerőre való emelését. Számos európai kormány már eddig is jegyzékben tiltakozott az új vámtételek ellen. Ezeket a tiltakozó átiratokat beteszti a szenátus pénzügyi bizottságához, amely egyidőben fogja megvizsgálni azokat a törvénytervezettel. Eddig az osztrák, svájci, olasz spanyol és a norvég kormányok adtak be tiltakozó jegyzékeket. Angolország és Franciaország már régebben tiltakoztak az új vámtarifa ellen tizenhat más állam kormányával egyetemben.

A világ vasfogyasztásának eloszlása. Egy nem régen megjelent statisztika érdekes adatokat közöl az egyes államok vasfogyasztását illetőleg. Eszerint a vasfogyasztó államok között az amerikai Egyesült Államok állanak első helyen, ahol lakosonként 384 kilogrammot tesz ki az évi fogyasztás. Utána következik Németország 248 kg.-al, Angolország 239 kg.-al, Franciaország 179 kg.-al, Csehszlovákia 102 kg.-al, Ausztria 74 kg.-al, Magyarország 56 kg.-al és 8-ik helyen Olaszország 54 kg. személyenkénti évi vasfogyasztással. Románia ugyanezen a téren visszamaradt a többi államok mögött, de kétségtelenül megállapítható az állandó növekedés. Feltünő azonban Csehszlovákia nagy fogyasztási arányszáma, mivel az 1923 évi 51 kg.-os évi fogyasztásról a mostani 102 kg.-al a felsorolt államok között az ötödik helyet foglalja el.

Hirdessen az Uj Keletben

EGY BORZALMAS ÉJSZAKA

Irta: MI SOSCSENKÓ

(3)

Orrát eléggé magasan hordja, fel és le a búvárdokon, bálókát látogat, és éjszakázik.

Bálók és rendezvények alkalmával lüszkón kidüllesztett melléről sohasem hiányzott a főrendezői selyemszalag.

Szerelmes lesz egy csinos, fiatal karvalós nőbe, akinek gyöngéd és hízoló nevet ad. A város legromantikussabb helyein adnak egymásnak találkat. Feleségül akarja venni. Amikor erről beszél vele, akkor a hangja megváltozik. Magas tenorhangon tárgyal vele. Fájdalom, a fizetése nagyon kicsiny. A leány hátat fordít neki és összeáll a kontra hegedűssel.

Akkor — harmincadik életében! — Boris Ivanovics eddigi életét alaposan megváltoztatja.

A vidéki arszlánból és a veszedelmes Don Juanból megint nyugodt polgár lett. Átköltözött a már említett külvárosba és feleségül vette házvezetőnőjét. Hét év óta élt vele együtt. És ha most harminchét éves korában bezárja szeméit és visszagondol a multira, akkor minden — házasság, forradalom, zene és a kék rendezői szalag — bizonyos tekintetben köldé változik át. Minden, mondom, egyetlen vonalba esett össze.

Sőt köddé vált még egykori szerelme is.

Mi lett belőle? Egy szintelen anekdota, egy bosszus emlék arról, hogy a kőrsta leány egyszer egy lakból készült kőzítást akart és Boris Ivanovics rubelt rubelre téve, összpörölte a pénzt az ajándékra.

Igy élt ez az ember harminchét éves koráig, vagyis addig a pillanatig, amíg nem került a bíróság elé, ahol huszonöt rubeles rendbírsággal sújtották. Olyan volt ez, amely miatt a szerző maga jónéhány iv papírost firkált tele és amely miatt ügyes kis tintatartójának tartalmát az utolsó cseppig felhasználta.

3.

Tehát megegyszer, Boris Ivanovics Kotofejew harminchét esztendő.

Egészséges és testilg erőteljes. Az, hogy kissé, de alig észrevehetően sántít, onnan van, hogy egykor még a régi uralom alatt, annyit futott, hogy a lába megsebesült. Azonban ez a láb nem zavarta őt abban, hogy szép, kényelmes, szemlélődő életet éljen. Minden továbbra is szép, jó és kényelmes lehetett volna és ez a skandalum sohasem történt volna meg, ha nem jöttek volna közbe olyan körülmények, amelyek már régóta és folyton folyvást ugyszólván tépték és emészteék élete alapjait.

A szerző ezuttal arra, gondol, amire Boris Ivanovics már évek óta melankóli-

kus nevetéssel gondolt. Egy gondolat, mely nem hagyott nyugtot neki, egy végzetes gondolat, amelynek tengelyében az az aggodás állott, hogy milyen labilis és véletlen mindaz, amin egész létünk alapul.

Boris Ivanovics egyszer már baráti körben beszédet is tartott erről. Ez akkor volt, amikor névnapját ünnepeleék.

Olyan különös mindez, uraim, — mondotta Boris Ivanovics. Az életben minden ugyszólván véletlenek mulik. Mindennek az alapja én mondom, a véletlen. Például én feleségül vettem a Lusát. Nem azért beszélék róla, mert nem élek vele boldog házasságban, de ez is mutatja... hogy minden csak véletlen. Megtörténhetett volna, hogy én egyáltalában nem bérlek nála szobát. Egészen véletlenül kerültem oda, abba az utcába. És mi következik ebből? Az, hogy minden csak véletlen. Véletlen és semmi egyéb!

Barátai irónikusan, leeresztették alsó ajkukat és azt hitték, hogy no most botrány következik. De a botrány elmaradt.

Lukeria Petrovna, aki a szobában volt, kifogástalanul viselkedett. Épen hogy tüntetőleg elhagyta a szobát, ivott egy pohár vizet és visszatért friss arccal és vidám szemekkel az asztalhoz.

Akkor semmiesem történt, ellenben éjszaka olyan botrány volt, hogy az emberek összefutottak és már tüzoltókat akartak hívni, hogy ennek a házasságnak ingadozó fundamentumát megmentésék.

Am a botrány után is — amikor Boris Ivanovics nyitott szemekkel fektült a kereveten — folytatta gondolatmenetét. Kövekezetesen szötte tovább gondolatait és megállapodott abban, hogy nemcsak házasságát köszönheti a véletlennek, hanem a háromszögön való zenei játékát is és úgy érezte, hogy hivatása és élete sem egyéb a véletlenek sorozatánál.

A szerző nem érez kedvet arra, hogy bebizonyítsa ennek a gondolatnak a helyességét. De vajjon nem így állanak a dolgok? Ha az ember csak futólag nézi a dolgokat és máris megtudja állapítani, hogy minden ebben az életben véletlen és ha valami nem látszik annak, alapos meg gondolás után ezt ki lehet deríteni. Már a mi születésünk egy véletlennek terméke. Egzisztenciánk tehát nem más, mint a legőrültebb véletlenek összessége és a halál maga sem egyéb véletlennél. Logikusan következik ebből hogy szigorú és szilárd törvény egyáltalában nincs ezen a világon, ellenben minden ami van, nem egyéb bolond véletlennél.

Valóbn — minthogy minden szemünk előtt változik, minthogy minden ingadozó és bizonytalan, beleértve a „nagy, magasztos“ dolgokat is, mint amilyen a természet és a szerelem, vagy akár az agy

banális kinövései, meg kell állapítanom, hogy szigorú törvényszerűség bizony nem uralja ezt a világot.

Illusztrálni lehet ezt példákkal is.

Egész nemzedékek, sőt népek nevelkedtek abban az eszmében, hogy szerelm és Isten a valóságban létező dolgok és például, hogy az orosz cár egy oktalan lény.

Es ma? Minden filozófus, akiben egy kicsi ötlel él, gyorsan és minden fáradtság nélkül egyetlen tollvonással be fogja bizonyítani: minden hamis! Sőt a dolgoknak a fonákja igaz.

Beszéljünk a tudományról. Itt is minden olyan meggyőzőnek látszik. De nézz csak vissza egy kissé és minden hirtelen tévedéssé és hazugsággá változik. Idővel minden megváltozik — Kopernikustól Einsteinig.

Szerzőnek nincs akadémiai képzettsége. A történeti nevek és dátumok területén alig ismeri ki magát. Ezért nem is gondolt arra, hogy csak egy a levegőben bizonyítgasson. De higgy neki, kedves olvasó! Mert minden úgy van, ahogy mondom. Tényleg és valóban.

Életünkben minden véletlen, minden ingadozó, minden tarthatatlan.

Boris Ivanovics Kotofejew ilyen mesze menően nem gondolkodott. Igaz ugyan, hogy — mint említettem — nem volt ostoba, sőt középiskolai végzettsége volt, de szellemileg még sem fejlődött annyira, hogy tudományosan exakt ítéleteket alkothatott volna.

Mégis — kisebb szellemi tehetséggel is — sikerült neki mindennapi életében egy ravasz csalást fölfedeznie. És egy idő óta saját sorsának megszilárdítása érdekében komoly gondokat csinált magának.

Már fiatal éveiben bizonyos kétségek támadtak ebben a tekintetben lelkében, de most ezek a kétségek lobogó lánggá növekedtek.

Egy nap, amikor hazafelé ment, egy sötét alakkal akadt össze. Ez az alak megállott Boris Ivanovics előtt és szerény szavakkal halkán koldult.

Boris Ivanovics lesüllyesztette kezét a zsebébe, kivett pár kopeket és átadta a koldusnak.

Hirtelen jobban szemügyre vette ezt az embert. Ekkor a koldus megzavarodott, ingerült lett, kezét a nyaka elé tette, mintha bocsánatot kért volna. Mert nem volt sem inge, sem nyakkendője. Aztán — ugyanazzal a „szerény, tartozkodó mozdulattal és ugyanazon a hangon gyorsan elmondta, hogy zelött földbrtokos volt és politikai meggyőződése miatt a vörösök majd hogy föbe lötték. Valamikor ő maga marokszámra adta az ezüstpénzt a koldusoknak. Fordul a kocka és íme most ő kénytelen koldulni, az új viszonyoknak az áldozata lett, az új demokratikus élet áldozata.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZ — MŰVÉSZET

A Nemzeti Színház és a Román Opera heti műsora:

Vasárnap, június 30: Năpastă (Utolsó előadás.)

Az előadások kezdete este 9 órakor. A bemutatót kivéve, minden előadásban a népszerű helyarok érvényesek.

MOZI

GRAND

Kerti mozgó műsora a városkaza udvarán
Vasárnap hét és kiléce órakor: Farkas sziget. Exotikus dráma. Főszerepben Donald Deith és Alice Misi

CORSO-filmszínház műsora:

Vasárnap 5, 7, 9 órakor: Csárdáskirálynő. Kálmán Imre örökszép operettje. Főszereplők: Liane Haid, Oscar Marion, Rádai Imre. Előjáték: Szenzációs Ufa világhírűd.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy zeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Ap óhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej

Ajánlok a legolcsóbb napi árak mellett frissen olvasott és tisztán kezelt

LIBAZSIRT

— saját export-bődnőmben szállítva — 5

kilogramtól kezdve minden mennyiségben.

Friedmann M. Oradea
Piata Mihai Viteazul 11. sz.

Házasság! Férjhez menni szándékozó kisebb-nagyobb hozományal rendelkező leányok, özvegyek, valamint házassálandó urak — körkörülmébege való tekintet nélkül — forduljanak bizalommal Hajnal-ügynökség házassági osztályához Cluj, Piata Unirii 3.

Válaszbélyeg csatolandó. Hölgyek személyesen d. u. 4-7. Férfiak d. e. 10-1-ig.

Egy új 3 szobás, mindenmellékkel felszerelt ellátott családi ház a város központjában eladó 650.000 lejért — Értekezni d. u. 2-5-ig Strada Gen. Poetas (Dézsmar-u. 28/a.

Egy komoly szó a szemüveget viselő közönséghez

Mindazok, akik születéstől fogva, avagy későbbi külső behatás folytán kénytelenek szemüveget viselni, különös gondot kell fordítsanak arra, hogy — akár saját maguk választotta, akár orvos által előírt szemüvegük — pontosan fejjükre és arcukhoz találó keretet kapjanak.

Amilyen lényeges, hogy kényes esetekben az üvegeket orvos írja elő, époly lényeges azoknak, akik sokat irnak, olvasnak, avagy precíz rajzokat, mechanikai munkát végeznek, hogy a keretet szaklátszerész válassza meg; szükség esetén tornálja azt a fejüket és arc szerint.

Ezen okok figyelembe vétele indította Kolozsvár alantjegyzett, legrégőbb szaklátszerész céget azon — nyugaton régen bevált rendszer bevezetésére, hogy minden darab — üzletében összeállított szemüveget cégjegyével ellát, a kereten előforduló deformációt, vagy törést 2 éven át díjtalanul végzi és erről írásbeli garanciát vállal.

Azon biztos hiszemben, hogy az intelligens közönség ezen rendszer előnyeit teljes mértékben értékelni, kérem szives pártfogásukat.

Kun Mátyás Flá
szaklátszerész
Cluj, Calea Vihctoriei 12. szám.
Alapítási év 1864

Redőnygyártásban

3 évtizedes tapasztalattal

SZÁNTÓ DEZSÓ ÉS FIA
redőny- és kályhagyára Oradea

első helyen áll.

Acéllemezredőnyök. Esslingnei faredőnyök

Mosóöltöny Lei 1400.

Tennisznadrág Lei 540.

Neumann M. férfi- és fiuruhaáruháza Cluj, Piata Unirii 14. szám.